

**Hogyan kezdünk egyéni vállalkozásba? A
vállalkozás tervezésével, indításával,
adminisztrációjával kapcsolatos teendők**

Témavezető: Dr. Antal Anita PhD

Külső konzulens: Pölöskei János

**Kovács Viktória
Felsőoktatási szakképzés
Nappali tagozat
Pénzügy és számvitel szak
Vállalkozási szakirány**

**PANNON EGYETEM
GAZDÁLKODÁSI KAR ZALAEGERSZEG**

SZERZŐI NYILATKOZAT A DOLGOZAT BENYÚJTÁSÁHOZ*

Hallgató neve:	Kovács Viktória		
Képzési szint:	felsőoktatási szakképzés		
Szak:	pénzügy és számvitel		
Szakirány (ha van):	vállalkozási		
Neptun kód:	QR3R7N	Védés éve:	2022
Dolgozat címe:	Hogyan kezdjünk egyéni vállalkozásba? A vállalkozás tervezésével, indításával, adminisztrációjával kapcsolatos teendők		
Egyetemi témavezető:	Dr. Antal Anita PhD		
Gyakorlóhelyi konzulens:	Pölöskei János		
Öt kulcsszó a dolgozatról:	vállalkozás, adózás, KATA, pénzügyi szolgáltatás, webes ügysegéd		

Kérjük a szerzői döntésnek megfelelő opciót aláhúzni:

Hozzájárulok / nem járulok hozzá, hogy szakdolgozatomat/zárdolgozatomat az Egyetem az interneten a nyilvánosság számára repozitóriumában közzétegye.

A hozzájárulás szerzői feltételei:

- a dolgozat magáncélra letölthető, a forrás megjelölésével szabadon idézhető, de az idézés szokásos terjedelmét meghaladó felhasználás (átvétel) tilos,
 - hozzájárulásom időtartamra nem korlátozott és bármikor visszavonható.
- (Hozzájárulás hiányában a dolgozat csak az Egyetem arra kijelölt számítógépein, képernyős megtekintéssel kutatható. Egyéb hozzáférés, többszörözés nem engedélyezett.)

Büntetőjogi felelősségem tudatában nyilatkozom az alábbiakról:

- dolgozatom mindenben eleget tesz a vonatkozó és hatályos intézményi előírásoknak,
- a dolgozatban foglalt tények és adatok a valóságnak megfelelnek, a leírtak saját, önálló munkám eredményei,
- a dolgozatban felhasznált adatokat, forrásokat a szerzői jog figyelembevételével alkalmaztam,
- a dolgozat nem került felhasználásra korábban oktatási intézmény más képzésén felsőoktatási szakképzés, diplomaszerezés vagy szakirányú továbbképzés során.

Tudomásul veszem az alábbiakat:

- a dolgozat szerzői jogtisztaságának ellenőrzésére az Egyetem szoftveres ellenőrzést (plágiumszűrést) végezhet és eredményét a dolgozat értékelésében felhasználhatja,
- a dolgozat elektronikus formában, az Egyetem repozitóriumában kerül elhelyezésre és a hatályos jogszabályok, intézményi szabályzatok szerint, valamint fentebbi szerzői rendelkezéseimnek megfelelően biztosítható a kutatási célú hozzáférése,
- a dolgozat metaadatai és szerzői összefoglalója online nyilvánosak.

Zalaegerszeg, 2022. 04. 07.

Kovács Viktória s.k.

hallgató aláírása

**PANNON EGYETEM
GAZDÁLKODÁSI KAR ZALAEGERSZEG**

Beszámoló a szakmai gyakorlatról

2022

Tartalom

1. Vállalat bemutatása és története	5
2. Szakmai gyakorlati napló	8
3. Három feladat részletes bemutatása	10
3.1. A vállalkozás/intézmény tevékenységének rövid, átfogó ismertetése.....	10
3.2. A pénzforgalom lebonyolítása, a fizetési módok megválasztása, a szükséges nyilvántartások, az alkalmazott bizonylatok bemutatása, számviteli politikájának összefoglaló bemutatása, valamint a számviteli szabályzatok alapvető tartalma.	11
3.3 Vállalkozásnál használatos könyvelő, számlázó, bérszámfejtő programok, valamint az adó-, és járulékbemutatók során használt nyomtatványkitöltő programok.....	12
Beszámoló irodalomjegyzéke	13
Ábrajegyzék	13

1. Vállalat bemutatása és története

Vállalat bemutatása

A 14 hetes felsőoktatási szakképzéshez kötött gyakorlatomat a nagykanizsai Zalaerdő Zrt. (1. ábra) gazdasági társaságban töltöttem, ebben a beszámolóban az itt töltött idő alatt összeszedett tapasztalataimat osztom meg. Rendkívül sok élménnyel gazdagodtam, hiszen ez volt az első olyan szakasz az életemben, ahol huzamosabb ideig dolgoztam egy helyen.

1. ábra Zalaerdő Zrt. logó

Forrás: https://magyarmezogazdasag.hu/sites/default/files/styles/organization_logo/public/uploads/2017-03/zalaerdo-logo.png?itok=WhemLpSe

A gyakorlatot a társasághoz tartozó irodában töltöttem a pénzügyi és a számviteli osztály dolgozóit segítve. Legfőbb tevékenységem a számlákhoz kötődött, hiszen az alábbi 5 erdészet összes számlája ide áramlik be:

- Nagykanizsai Erdészet
- Bánokszentgyörgyi Erdészet
- Lenti Erdészet
- Letenyei Erdészet
- Zalaegerszegi Erdészet.

Az erdészet a fakitermelésen kívül az erdőtelepítéssel, erdőgondozással, mag- és csemetetermeléssel, vadgazdálkodással ezen felül turizmussal is foglalkozik. A szebbnél szebb turisztikai helyeik a:

- *Vétyemi Ósbükkös,*
- *Budafai Arborétum,*
- *Csácsbozsoki Arborétum,*
- *Remetekert,* ami Nagykapornak határában húzódik,
- *Azáleás-völgy,*
- *Nagykanizsai kilátó* a Csónakázó-tónál,
- *zalakarosi Csiga-túra tanösvény,* és a közvetlen szomszédságában található,
- *Erdéskilátó,*
- *Körtvélyesi tanösvény,*
- *Madárerdő tanösvény* Nagykanizsán és Egerszegen is,
- *zalaegerszegi Öregbükkös tanösvény,*
- Lentiben található *Vadvirág tanösvény,*
- illetve a nagykanizsai Csónakázó-tónál található *Erdei tornapálya* is hozzátartozik.

Nemcsak a felnőtteket, a gyerekeket is elszórakoztatják ezek a helyek, hiszen vannak kihelyezve számukra érdekes olvasnivalók és játékok.

A kivágott fákat az erdészethez tartozó vasutakon szállítják, amelynek a főútvonala az utóbbi években reparáláson esett át. Avasúti faanyagszállítással kevesebb üzemanyagot használnak, illetve a közúti szállítást is csökkentik, ezzel nem akadályozva a forgalmat. A vasutak Lenti és Kistolmács között személyeket is szállítanak az úgynevezett nosztalgiaszerelvényen menetrendszerűen áprilistól szeptemberig. Ezt a gőzmozdonyt Erdélyből hozatták, és közkedvelt turistahely kirándulóidőben.

Történet

A cég története az 1945-ös évekig nyúlik vissza (2. ábra). Ebben az évben alakult meg a Zalaegerszegi Magyar Állami Erdőigazgatóság, azaz a MÁLLERD. Létrehozták az ezt követő évben a Magyar Állami Erdőgazdasági Üzemeket, ez irányította Magyarországon az erdészeti tevékenységeket 1949-ig. MÁLLERD felbomlása után nemzeti vállalatok formálódtak, például a Zalaegerszegi Nemzeti Vállalat. 1950-ben több kisebb állami erdőgazdaságot alakítottak ki Zalában. Ezek a gazdaságok helyileg:

- Nagykanizsán

- Bánokszentgyörgyön
- Zalaegerszegen
- Lentiben voltak megtalálhatóak.

Ezek után az állami erdőgazdálkodások helyét felváltották az üzemegységek.

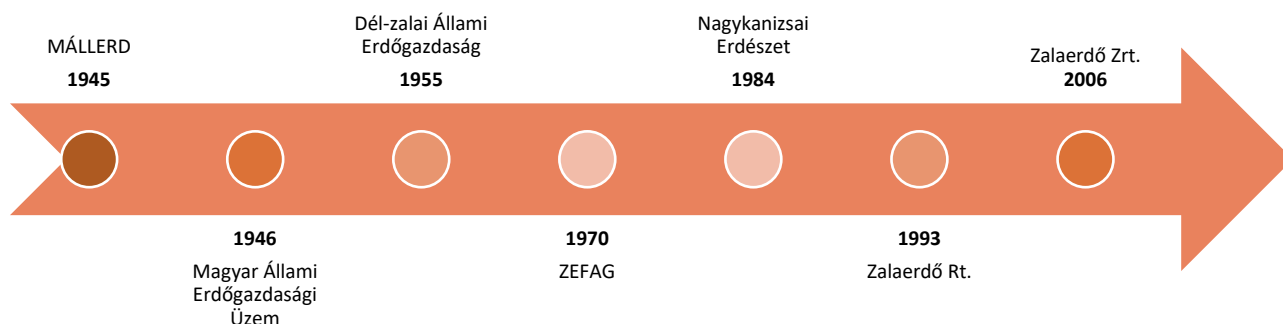
1955. januárjában Zalában megalakult az:

- Észak-zalai Állami Erdőgazdaság, melynek székhelye Zalaegerszegen volt megtalálható, valamint a
- Dél-zalai Állami Erdőgazdaság, nagykanizsai székhellyel.

1970-ben év elején megalakult a Zalai Erdő- és Fafeldolgozó Gazdaság nagykanizsai székhellyel, tehát a ZEFAG a zalai két erdőgazdaságból, illetve hozzátársult még Lentiből a Nyugat-magyarországi Fűrészek. Így az újgazdaság összesen több mint 59 000 hektárnyi állami területtel rendelkezett.

1984. januárjában jött létre a Nagykanizsai Erdészet 12 000 hektárnyi területtel Nagykanizsa Északi, Déli és a Zalakomári Erdészet egyesülésével. Egy évvel később további társítások történtek Zalaegerszegen, a Szentpéterföldi Erdészet egyesült a Bánokszentgyörgyi Erdészettel, a Novai Erdészet pedig Lenti Erdészettel.

1993-ban a ZEFAG részvénytársasággá alakult át, majd ezt követően kapta meg a Zalaerdő Rt. nevet. Ez 2006-ig működött részvénytársaságként, ebben az évben zártkörűen működő részvénytársaság lett, így lett teljes neve **Zalaerdő Erdészeti Zártkörűen Működő Részvénytársaság.** (Zalaerdő Zrt., 2022)

2. ábra Zalaerdő Zrt. története

Forrás: Saját szerkesztés, Zalaerdő Zrt., 2022 alapján

2. Szakmai gyakorlati napló

Hét	Tevékenység
1.	- ismerkedés a helyen történő folyamatokkal - elutalt anyag, beruházás, költség számlák ellenőrzése, bevezetése kézbesítőkönyvbe
2.	- elutalt anyag, beruházás, költség számlák ellenőrzése, bevezetése kézbesítőkönyvbe - előző évi beszámoló előkészítése - bejövő számlák fogadása, ellenőrzése
3.	- elutalt anyag, beruházás, költség számlák ellenőrzése, bevezetése kézbesítőkönyvbe - egyenlegközlő levél kiküldése legnagyobb vevőknek, szállítóknak
4.	- elutalt anyag, beruházás, költség számlák ellenőrzése, bevezetése kézbesítőkönyvbe - beszámolóba kapott adatok beírása
5.	- elutalt anyag, beruházás, költség számlák ellenőrzése, bevezetése kézbesítőkönyvbe - ÁNYK program: helyi iparüzési adós dokumentumok előkészítése önkormányzatokra lebontva
6.	- elutalt anyag, beruházás, költség számlák ellenőrzése, bevezetése kézbesítőkönyvbe - helyi iparüzési adók hitelesítése ügyfélkapunk keresztül, ÁNYK programban összezatolása az előkészített dokumentumokkal, és ezek kiküldése
7.	- elutalt anyag, beruházás, költség számlák ellenőrzése, bevezetése kézbesítőkönyvbe - e-önkormányzat portálon helyi iparüzési adó lekérdezése ügyfélkapus bejelentkezéssel
8.	- elutalt anyag, beruházás, költség számlák ellenőrzése, bevezetése kézbesítőkönyvbe - a vissza nem jelzett önkormányzatok értesítése e-papíron keresztül ügyfélkapus bejelentkezéssel
9.	- elutalt anyag, beruházás, költség számlák ellenőrzése, bevezetése kézbesítőkönyvbe - Excelben devizás ügyletek forintba számolása
10.	- elutalt anyag, beruházás, költség számlák ellenőrzése, bevezetése kézbesítőkönyvbe -ÁNYK program: helyi iparüzési adó jövő évi előlegek önkormányzatokra lebontva, és azok megjelölése küldésre

11.	- elutalt anyag, beruházás, költség számlák ellenőrzése, bevezetése kézbesítőkönyvbe -ÁNYK program: helyi iparűzési adó előlegek kiküldése
12.	- elutalt anyag, beruházás, költség számlák ellenőrzése, bevezetése kézbesítőkönyvbe -bonifikációs egyeztetés
13.	- elutalt anyag, beruházás, költség számlák ellenőrzése, bevezetése kézbesítőkönyvbe -bonifikációs egyeztetés
14.	- elutalt anyag, beruházás, költség számlák ellenőrzése, bevezetése kézbesítőkönyvbe -bonifikációs egyeztetés -e-önkormányzat portálon önkormányzatok adóegyenlegének lekérése

3. Három feladat részletes bemutatása

3.1. A vállalkozás/intézmény tevékenységének rövid, átfogó ismertetése

A Zalaerdő Zrt. egy erdészeti zártkörűen működő részvénytársaság, amely az erdőgazdálkodáson kívül vadgazdálkodással és turizmussal is foglalkozik. A társasághoz 5 erdészet tartozik: Nagykanizsai Erdészet, Letenyei Erdészet, Bánokszentgyörgyi Erdészet, Lenti Erdészet, és a Zalaegerszegi Erdészet. Ezeken az erdészeteken foglalkoznak magtermeléssel, csemetetermeléssel, erdősítéssel, fahasználattal, itt mennek végbe a vadgazdálkodásos tevékenységek, a turizmus is, és ezen felül vasutat is üzemeltet. A fahasználtnál szerencsére egyensúly van a fakitermelés és az erdőfelújítás között, az erre vonatkozó szabályokat a vállalat betartja. A csemetetermelés Surdon a Díszfaiskolában megy végbe 13,7 hektáron. A dísznövénytermelésnek, azaz fenyőnevelésnek, már közel 100 éves hagyománya van. Surdon kívül még a Bajcsai Csemetekertben is folytat a vállalkozás 61 hektáron szaporítóanyag-termesztést. A vadgazdálkodást Zala megyén belül mintegy 74 000 hektáron művelik magas színvonalon szebbnél szebb tájakon, illetve erre kitanított vadászkutyaikat is előszeretettel alkalmaznak. Az alábbi ábrán (3. ábra) egy képet mutatok be, amelyet a társaság készített.

3. ábra Vadgazdálkodás

Forrás: <https://www.zalaerdo.hu/hu/zalaerdo-zrt/tevekenysegeink/7/vadgazdalkodas#&gid=null&pid=3>

3.2. A pénzforgalom lebonyolítása, a fizetési módok megválasztása, a szükséges nyilvántartások, az alkalmazott bizonylatok bemutatása, számviteli politikájának összefoglaló bemutatása, valamint a számviteli szabályzatok alapvető tartalma.

A gyakorlati időm alatt a társaság számviteli osztályán töltöttem a legtöbb időt. Minden számla ide érkezik be a társaság összes erdészetétől, illetve e-számla formájában küldik a szállítók. Számlarögzítés után fizetési határidő szerint szelektáljuk, innen küldjük a pénzügyi osztályra. A számviteli szabályzatban megtalálható az az elvárás, mely szerint kizárólag azok a számlák egyenlíthetők ki, amelyek ellenjegyzése, utalványozása, igazolása megfelelő (Zalaerdő Zrt. számviteli szabályzat). Utalványozásra jogosultak:

- vezérigazgató,
- gazdasági igazgató,
- termelési igazgató,
- erdészetigazgatók,
- központi ágazati előadók,
- osztály- és csoportvezetők.

A nettó 3 millió feletti számlákra kivétel nélkül kötelező az illetékes központi igazgató aláírása, ami legtöbb esetben jelenleg a termelési igazgató. Ha le van ellenőrizve minden melléklet, illetve az aláírás is érvényes, visszük a pénzügyi osztályra, ott az erre jogosult személy utalja el őket. Lehetőség van devizás számlák utalására is, illetve készpénzes kifizetésre. Ezek mind külön nyilvántartásban vannak vezetve, hónapokra lebontva a könnyű elérhetőség miatt. Összességében az összeállított számlák elutalás után „Összeállított utalások listája sorszám szerint” néven vannak nyilvántartva, az elutalt összegekről a banki kivonatok ki vannak nyomtatva, összefűzve. Másnap összevezetik a banki kivonattal ezeket, így lehet lekövetni a ki- és bemenő pénzmozgásokat. (Zalaerdő Zrt. Vezérigazgatói szabályzat)

3.3 Vállalkozásnál használatos könyvelő, számlázó, bérszámfejtő programok, valamint az adó-, és járulékbevallások során használt nyomtatványkitöltő programok.

A társaságnál könyvelésre a számviteli osztályon a Libra 3s nevű ügyviteli programot használják. Minden vevő, illetve szállítószámla bekerül ebbe. A programmal készíthető időszaki, eseti, előleg, helyesbítő, visszáru, proforma, sztornó és független jóváíró számla, lehetséges a közüzemi díjak arányosítása, illetve a mérőórák adatai is rögzíthetők, ezáltal automatikusan szétosztja ezeket a díjakat a rendszer. A házipénztár funkciójával a nyilvántartási, kimutatási és bizonylatkezelési feladatokat ellátja, több pénztár vezetését is lehetővé teszi, ami a társaságnál előnyös, hiszen 5 erdészetnek külön-külön pénztára van, így ezekkel a munkálatokkal kapcsolatos feladatokat ott is tudják kezelni. Az éves beszámolóhoz szükséges mellékletek, illetve kiegészítések elérésére is lehetőség van, a törvényi előírásoknak megfelelően biztosítja az immateriális javak és tárgyi eszközök analitikus nyilvántartását.

A pénzügyön is ezt alkalmazzák, hiszen lehetőség van a szállítói számlák előkészítésére, nyomtatására, bankhoz való továbbításra, a kivonatok kezelésére, a bankcsomagok feldolgozására. Ezen felül készlettel kapcsolatos nyilvántartásokat is vezet.

Bérszámfejtésre az úgynevezett „BaBér” nevű programot használja a társaság. Bár ezt a programot ittlétem alatt nem használtam, a vélemények szerint praktikus a számukra, hiszen több hálózaton lehet használni, több csoportot is lehet kialakítani, ami a különböző erdészetek miatt jelentős.

Az adó- és járulékbevallásokra az ÁNYK nevű programot használják. A helyi iparüzési adóval kapcsolatban én is dolgoztam a „21HIPA” nevű nyomtatvánnyal. Különböző önkormányzatoknak küldtem ki a hozzácsatolt AVDH-val hitelesített, majd az adóelőleges nyomtatványokat is ebből a programból.

Beszámoló irodalomjegyzéke

Zalaerdő Zrt. Számviteli szabályzata

Zalaerdő Zrt. Vezérigazgatói szabályzata

Zalaerdő Zrt.,2022: Zalaerdő története , letöltés helye: <https://www.zalaerdo.hu/hu/zalaerdo-zrt/zalaerdo-tortenete> , letöltés ideje: 2022, 05.11. 10:05

Zalaerdő Zrt logó

https://magyarmezogazdasag.hu/sites/default/files/styles/organization_logo/public/uploads/2017-03/zalaerdo-logo.png?itok=WhemLpSe

letöltés ideje: 2022.05.11. 09:35

Vadgazdálkodás

<https://www.zalaerdo.hu/hu/zalaerdo-zrt/tevekenysegeink/7/vadgazdalkodas#&gid=null&pid=3>

letöltés ideje 2022.05.11. 15:55

Ábrajegyzék

1. ábra Zalaerdő Zrt. logó.....	5
2. ábra Zalaerdő Zrt. története.....	7
3. ábra Vadgazdálkodás.....	10

**Hogyan kezdünk egyéni vállalkozásba? A
vállalkozás tervezésével, indításával,
adminisztrációjával kapcsolatos teendők**

Tartalom

Bevezetés.....	2
1. Elméleti megalapozás.....	3
1.1 Egyéni vállalkozó és egyéni vállalkozás meghatározása	3
1.2 Tervezés szakasza: Mi kell a vállalkozás elindításához?	5
1.2.1 Vállalkozói/személyes kompetenciák	5
1.2.2 Tárgyi feltételek	8
1.2.3 Egyéb feltételek.....	10
1.2.4 Adótervezési kérdések: Alternatív jövedelemadózási módok, járulékok és a kapcsolódó nyilvántartás	12
1.2.4.1 Jövedelemadó, járulékok, nyilvántartás	12
1.2.4.2 Egyéb fontosabb adók	15
1.3 Az egyéni vállalkozás létrehozásának folyamata	18
1.4 Megéri egyéni vállalkozónak lenni? Előnyök vs. hátrányok.....	19
1.5 Egyéni vállalkozások a számok tükrében	21
1.5.1 Egyéni vállalkozások Magyarországon.....	21
1.5.2 Egyéni vállalkozások az EU-ban.....	23
2. Empirikus rész – esetpélda az egyéni vállalkozás létrehozására.....	25
3. Összegzés, konklúziók	37
Irodalomjegyzék.....	39
Ábrajegyzék	42

Bevezetés

*„Az egész csak azon múlik, hogy benned van-e a csakazértis.
Csak azért is menni, csinálni, megbotlani, szeretni, csalódní, félni,
folytatni, fájni, örülni, gúnyos kacajok tárgya lenni, elérni...
Merni elérni... Mert egyszer bizony tátják majd a szájukat,
hogy hittél hova lehet eljutni... Mert a kitartás és az alázat sikert szül.”
/Oravecz Nóra/*

Dolgozatomban, ahogy annak a címe is mutatja, arra a kérdésre próbálok válaszolni, hogy hogyan kezdjük egyéni vállalkozásba. Bár a terjedelmi korlátok miatt csak a legfontosabb témához kötődő információkat fejtem ki, ezeket is lényegre törően, ez egy elég összetett, sok lépéses folyamat a tervezéstől kezdve a létrehozásig. Rendkívül aktuálisnak gondolom a témát, hiszen Magyarországon is egyre többen kezdenek egyéni vállalkozásba, akár iskola, akár egyetem mellett másodállásban, de a főállású vállalkozók száma is megnőtt az utóbbi években. Dolgozatomban bemutatom, miért olyan népszerű is ez a vállalkozási forma a mai világban, hogyan kell megtervezni jól egy vállalkozást azon kívül, hogy van egy ötletünk, milyen teendők vannak az indítással kapcsolatban, milyen adminisztrációs folyamatokat kell lebonyolítani.

A folyamatot elméleti megalapozással kezdem, itt mutatom be a népszerűségét ennek a gazdasági formának, hiszen a statisztikák is mutatják, hogy évről-évre egyre többen választják. Az egyéni vállalkozás és az egyéni cég fogalmának meghatározása után bemutatom a két fogalom közti különbségeket, majd a tervezés szakaszával folytatom, vagyis kifejtem mi kell az egyéni vállalkozáshoz, mind a személyes kompetenciákra mind a tárgyi feltételekre kitérve. Ebben a fejezetben még az egyéb feltételeken kívül az adótervezési kérdésekkel is foglalkozom. Milyen adónemek közül választhat egy egyéni vállalkozó? Milyen egyéb főbb adókkal kell a vállalkozónak foglalkoznia? Szükséges a könyvelő vagy nélkülözhető? Ezeket követően elméleti szinten bemutatom a vállalkozás létrehozását öt lépésben. Kutatásom fontos kérdésére a válasz a dolgozatomban ezek után következik: megéri-e vállalkozónak lenni? Az előnyök mellett a hátrányait is összegyűjtöttem az egyéni vállalkozói létnek. Ezek után Magyarországon, illetve Európai Unió tekintetben is megvizsgálom az egyéni vállalkozások számát, és következtetek a számokból a tendenciákra. A dolgozat empirikus részében egy esetpéldán keresztül mutatom be az elméleti kifejtés mentén haladva egy könyveléssel foglalkozó egyéni vállalkozás indításával kapcsolatos gyakorlati teendőket. Célom, hogy feltérképezem a folyamat egyszerűségét, vagy éppen bonyolultságát, és következtetéseket, továbbá javaslatokat fogalmazzak meg a megvalósításra vonatkozóan.

1. Elméleti megalapozás

1.1 Egyéni vállalkozó és egyéni vállalkozás meghatározása

Az egyéni vállalkozó fogalmának tisztázásával kezdem, azzal a mondattal, ami tanulmányaim során talán a legmaradandóbb definíció volt számomra: „*Vállalkozónak minősül minden olyan gazdálkodó, aki a saját nevében és kockázatára, nyereség- és vagyonszerzés céljából, üzletszerűen, ellenérték fejében termelő vagy szolgáltató tevékenységet végez. Ezt nevezzük vállalkozói tevékenységnek. A vállalkozók tevékenysége elkülönült gazdasági szervezetekben valósul meg, de természetesen szükséges a különböző vállalkozók együttműködése.*” (Sztanó, 2019) Ez a meghatározás a legkifejezőbb véleményem szerint, hiszen elég pontos leírja egy vállalkozó tevékenységét. Bár a 2009. évi CXV. törvény az egyéni vállalkozóról és az egyéni cégről egyértelműen meghatározza a fogalmakat, a közéletben mégis egybeolvad a kettő, az egyéni cég és az egyéni vállalkozás, pedig lényeges eltérés van köztük. A törvény szerint egyéni vállalkozó fogalma: „*Magyarország területén természetes személy a szolgáltatási tevékenység megkezdésének és folytatásának általános szabályairól szóló törvény szerinti letelepedés keretében üzletszerű - rendszeresen, nyereség- és vagyonszerzés céljából, saját gazdasági kockázatvállalás mellett folytatott - gazdasági tevékenységet egyéni vállalkozóként végezhet.*” (Evecv 2. § (1))

A hivatkozott törvény rendelkezéseit nem kell alkalmazni:

- mezőgazdasági őstermelői tevékenységre
- állatorvosi tevékenységre
- ügyvédi tevékenységre
- ügyvivő tevékenységre
- közjegyzői tevékenységre
- önálló bírósági végrehajtói tevékenységre. (Evecv 2. § (2))

Egyéni vállalkozónak olyan magyar állampolgárnak kell lennie, aki a 18. életévét betöltötte, illetve vagy az Európai Unió tagállamának vagy az Európai Gazdasági Térségnek az állampolgára. Magyarországon egyéni vállalkozói létet nem kezdeményezhet kiskorú személy, sem olyan állampolgár, aki cselekvőképességet érintő gondnokság alatt áll, jogerősen végrehajtandó szabadságvesztésre ítélték, aki egyéni cég, vagy egy gazdasági társaság korlátlanul felelős tagja. (Evecv. 3. §)

Az egyéni cégről szóló fejezet így definiálja a céget: „Az egyéni cég az egyéni vállalkozói nyilvántartásban szereplő természetes személy által alapított, jogi személyiséggel nem rendelkező jogalany, amely a cégnyilvántartásba történő bejegyzéssel jön létre.” (Evecv 20. § (1)) Az alábbi ábrán tisztázom az egyéni cég és az egyéni vállalkozás közötti lényegesebb különbségeket (1. ábra).

4. ábra Egyéni vállalkozás és egyéni cég közötti különbség

Forrás: Saját szerkesztés, 2009. évi CXV. törvény az egyéni vállalkozóról és az egyéni cégről alapján

Fontos különbség, hogy egyéni vállalkozást létrehozunk, nem alapítunk. Az alapításról cégeknél, illetve nagyobb társaságoknál beszélhetünk, mivel alapítói okiratra is ezeknél van szükség. Egy egyéni vállalkozás indítása sokkal egyszerűbb, ennek lehetőség az elektronikus úton való létrehozás, amihez csak digitális azonosítás szükséges. Másik módja, hogy egy Közreműködő Szervhez fordulunk, Zala megyében ez a szerv például a Zalaegerszegi Törvényszék Cégbírósága. Ezeknek a Szerveknek a feladata, hogy véghezvigye az egyéni vállalkozás indítását és megszüntetését. Szüneteltetni az egyéni vállalkozást minimum 1 hónapig, és legfeljebb 3 évig lehet. Ezt a nyilvántartást vezető szervnél tudja bejelenteni. Különbség van a felelősség kérdésében is: az egyéni cég kötelezettségeiért elsősorban csak az egyéni cég felel vagyonával. A tag saját vagyonával csak akkor felel, ha az egyéni cég vagyona a követelést nem fedezi, a tag saját vagyonával korlátlanul felel.

A fentiek alapján elmondható, hogy a kapcsolódó jogszabály nagyon konkrétan meghatározza az egyéni vállalkozással kapcsolatos követelményeket.

„A kiemelkedően sikeres vállalkozók azért olyan sikeresek, mert csillapíthatatlan vágy él bennük, hogy többet tudjanak.”

/Michael E. Gerber/

1.2 Tervezés szakasza: Mi kell a vállalkozás elindításához?

1.2.1 Vállalkozói/személyes kompetenciák

A leendő vállalkozónak tisztában kell lenni a személyes kompetenciáival, az erősségeivel, gyengeségeivel, és azzal, miben kell még fejlődnie. Ez a felismerés már sokkal előrébb viheti őt az üzleti életben, hiszen ezeket a tulajdonságokat fejleszteni lehet, és fejleszteni is kell. Egy sikeres vállalkozás elindításához kell *jó üzleti érzék*, és ahogy a fenti idézetben is látható, *tanulni* kell hozzá. Nagyon fontos, hogy a piac működését, a gazdaság lépéseit el kell sajátítani, szükségszerű megérteni. Véleményem szerint a vállalkozónak a következő legfontosabb tulajdonsága a *kockázatvállalási hajlandóság*, hiszen egy egyéni vállalkozó, ahogy az előző fejezetben említésre került, saját kockázatára indítja el a vállalkozást korlátlan felelősséggel, vagyis minden döntéséért 100%-ig saját magának kell felelősséget vállalnia úgy, hogy ezzel a saját vagyonát is kockáztatja.

A vállalkozók napi szinten hoznak meg kisebb-nagyobb döntéseket. Az alábbiakban a pénzügyi döntések típusait mutatom be (Chikán (2012)).

Ha az **időtáv szempontja** alapján vizsgáljuk, akkor az alábbi pénzügyi döntésekről beszélhetünk:

- *Hosszú távú döntések*
 - 1 évnél hosszabb időtávra határozzák meg a vállalkozás működését
- *Rövid távú döntések*
 - 1 évnél rövidebb időtávra határozzák meg a vállalkozás működését.

Ha azt vesszük figyelembe, hogy a vállalkozás vagyonának mely szemszögből vizsgált elemeit célozzák meg a döntések, akkor beszélhetünk:

- *Eszközlekötési döntésről*

- vállalkozás eszközeinek szerkezetére vagy nagyságára irányulnak

- *Forrásbevonási döntésről*

- ennek során módosul és alakul ki a vállalkozások tőkeszerkezete

Ha a fenti szempontokat összesítjük, azaz, hogy **milyen időtávra és a vagyon mely szemszögből vizsgált elemeire gyakorol hatást**, négy további csoportra bonthatjuk a pénzügyi döntéseket:

- *Hosszú távú eszközlekötési döntések*

- Ezek a döntések más néven a befektetések. A vállalkozó arról határoz, milyen összegben és mikor valósítja meg a befektetést. Olyan eszközökbe ruház be, amelyek által növelhető a vállalkozás értéke. Ez lehet anyagi, vagy nem anyagi eszköz.

- *Hosszú távú forrásbevonási döntések*

- Másképp ezeket finanszírozási döntéseknek hívjuk. Ezek a döntések a vállalkozás működésének hosszú távú fedezetét teremtik meg. Végcélja, hogy az elengedhetetlenül szükségesnél magasabb összegű forrásokat elkerüljék.

- *Rövid távú eszközlekötési döntések*

- A forgóeszközökre vannak hatással: milyen készletállománnyal funkcionál a vállalkozás, milyen kritériumai vannak értékesítés során a vevőkkel szemben stb. Az ehhez hasonló döntések célja az, hogy a vállalkozásnak problémamentes legyen az általános működése. Ilyen döntés például az is, hogy mennyi készpénzt tartson a pénzeszközei között.

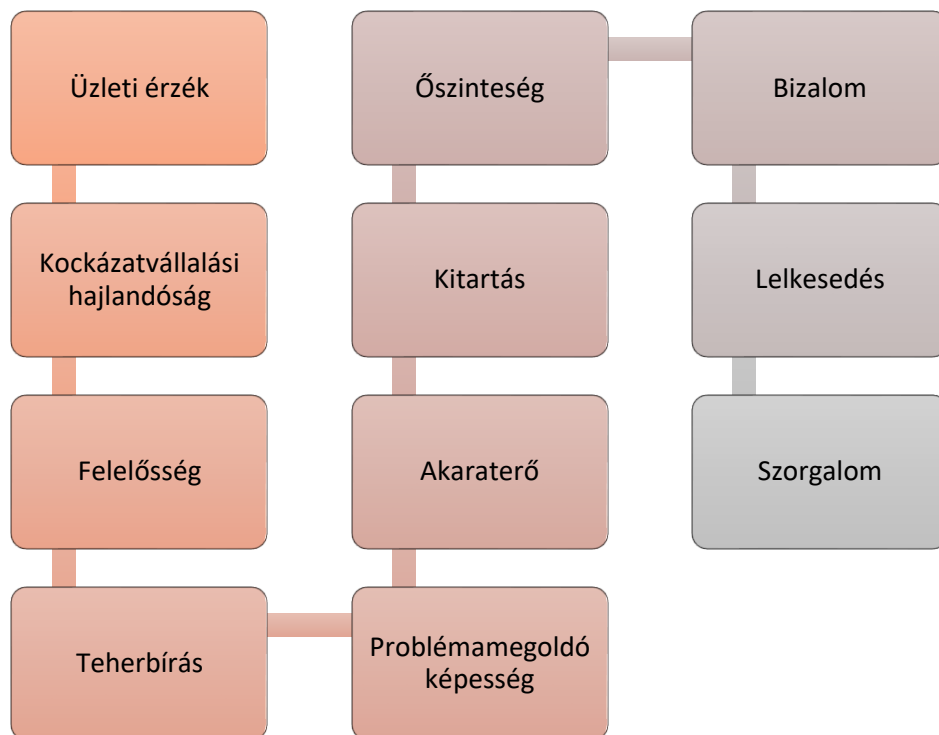
- *Rövid távú forrásbevonási döntések*

- A rövid lejáratú források szükségességéről és nagyságrendjéről dönt. Ha a forrásbevonási és eszközlekötési döntéseket vizsgáljuk rövidtávon, akkor forgótőke menedzsment néven összesítjük, hiszen ezek a tevékenységek a gyakorlatban egybeolvadnak.

Ha a fenti a döntéseket nem helyes módon hozzák meg a vállalkozók, a szükséges kompetencia a *problémamegoldó képesség*. A döntések a meghozatala akár nagy teher is lehet a vállalkozó

számára, hiszen ezt a súlyt, felelősséget nem tudja mindenki felvállalni. Ez jelentős hátrány az egyéni céghez képest, hiszen ott korlátozott a felelősség. A felsoroltakhoz hozzátartozik még a *mobilitás* is, hiszen a változó helyzetekhez alkalmazkodni tudni kell. A vevőkkel szemben *őszintének* kell lenni, legyen a vállalkozó akármilyen helyzetben, talán ez a legfontosabb tulajdonság. A vevőkhöz kapcsolódik még a diszkréció is, a *bizalom* kiépítése rendkívül fontos az eladó és a vevő között. De ahhoz, hogy kialakuljon ez a bizalmi kapcsolat, muszáj valamit meglátnia a vevőnek a vállalkozóban. A vállalkozónak *lelkesnek* kell lennie, mert ha maga nem lelkesedik a vállalkozásáért, akkor ne várjon sokat a vevőktől sem. Az előbbi kompetenciához véleményem szerint hozzátartozik a *szorgalom* is. Az alábbi idézetet sokatmondónak találom ebben a helyzetben, amely úgy hangzik: „*Minden jó műnek elégedetlenség az apja, szorgalom az anyja.*” (Magyar Műhely c. lap Kassák Lajos arckép néhány mondatban c. gyűjteménye, 1966 / 16-17. szám).

Az alábbi ábrában összesítem ezeket a kompetenciákat, miszerint jól látható, hogy egy vállalkozónak számos kompetenciával, tulajdonsággal kell rendelkeznie. Jó vállalkozónak alapvetően nem lehet születni, kell hozzá tanulni, fejlődni. (2. ábra)

5. ábra Vállalkozói kompetenciák

Forrás: Saját szerkesztés, Érettségi tételek, 2022 alapján

1.2.2 Tárgyi feltételek

Legelőször a tárgyi eszközök fogalom tisztázásával szeretném kezdeni. „*A tárgyi eszközök között a mérlegben azokat a rendeltetésszerűen használatba vett, üzembe helyezett anyagi eszközöket (földterület, telek, telkesítés, erdő, ültetvény, épület, egyéb építmény, műszaki berendezés, gép, jármű, üzemi és üzleti felszerelés, egyéb berendezés, ingatlanokhoz kapcsolódó vagyoni értékű jogok), tenyészállatokat kell kimutatni, amelyek tartósan - közvetlenül vagy közvetett módon - szolgálják a vállalkozó tevékenységét, továbbá az ezen eszközök beszerzésére (a beruházásokra) adott előlegeket és a beruházásokat, valamint a tárgyi eszközök értékhelyesbítését.*” (Számv. tv. 26. § (1))

Minden vállalkozásnak más és más tárgyi körülményekre van szüksége a tevékenységétől függően. Megkülönböztetünk például olyan alapvető tárgyi feltételeket, amit a munkáltatónak kötelező a munkavállalóinak biztosítania, és ezt a Munkavédelmi törvény (Munkavéd. tv. 23§ - 39§) írja le. Kiemelek néhány fontosabbat a munkavégzés tárgyi feltételei közül. Biztosítani kell a munkáltatónak a munkavállalóval szemben a:

- Megfelelő mennyiségű és minőségű ivóvizet
- A munkavégzés jellegének megfelelő természetes és mesterséges megvilágítást.
- Elegendő mennyiségű és minőségű levegőt és klímát
- Munkavállalók időjárás elleni védelmét, a melegedés lehetőségét
- Munkahely céljára szolgáló olyan építményt, amely megfelelő szerkezetű és szilárdságú
- Biztonságos munkaeszközöket
- Gondoskodni kell a rendről, tisztaságról
- Szennyező anyagok, szennyvíz, hulladék kezelését, eltávolítását
- Jelző, riasztóberendezést a veszély jellegének megfelelően.

Az alábbi ábrán egy erdészeti tevékenységet végző vállalkozás legfontosabb tárgyi feltételek körébe tartozó elemeit soroltam fel (3. ábra).

Erdészet

- telephely
- erőgép
- fűrész
- védőfelszerelés
- autó

6. ábra Az erdészeti tevékenység főbb eszközigénye

Forrás: Saját szerkesztés, Zalaerdő Zrt. belső anyagai alapján

Erdészet

Az erdészeti munkakör definiálásával tisztázom, hogy egy erdészeti vállalkozáshoz milyen tevékenységek tartoznak. Ezt a meghatározást is jogszabály szemlélteti, mégpedig az erdészet biztonsági szabályzat, miszerint: „*Erdészeti tevékenységnek kell tekinteni: valamennyi erdészeti vagy erdészeti jellegű szaporítóanyag-gyűjtési, fenyőmagpergetési, csemete és dugványtermelési, erdősítési, ápolási, erdőnevelési, fadóntési, gallyazási, hossztolási, darabolási, hasítási, kérgezési, aprítási, kézi és gépi közelítési, készletezési, rakodási és szállítási munkavégzést.*” (15/1989. (X.8.) MÉM rendelet) A definíció szerint a sokáig lehetne sorolni a tárgyi feltételeket, mégis kiragadok néhányat. A telephely véleményem szerint fontos lehet, hiszen az erőgépek, szerszámok, amelyekkel az erdészek dolgoznak, nem könnyen mozgathatók, illetve ezeknek a gépeknek a használatához kötelező a vezetéshez, illetve kezeléshez mezőgazdasági és erdészeti gépkezelői jogosítvány. A védőfelszerelések az egyén különböző testrészeire irányulnak. Nemcsak a testet védő ruha kötelező az erdészetnél dolgozóknak, például a meghatározottnál nagyobb hanghatással járó gépek közelében kötelező a fület védeni. Ilyen még a védőszemüveg, a kesztyű, és vannak olyan munkakörök, ahol az ipari védősisak is kötelező, illetve télen előírás lehet a vastag sapka, ezen kívül még a lábbelikre is nagy hangsúlyt fektetnek.

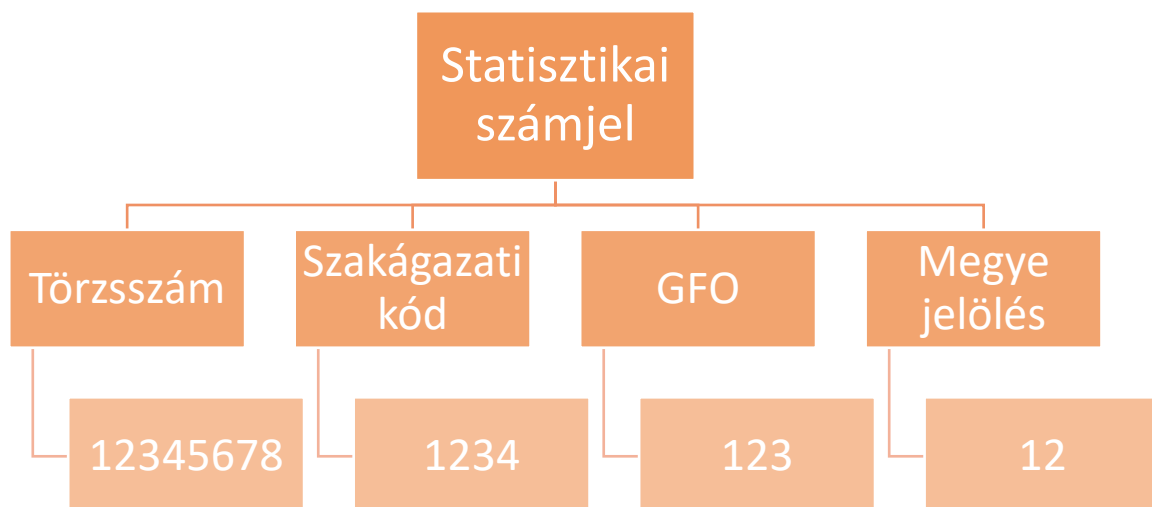
Összegzésképp megállapíthatjuk, hogy tevékenységenként változó lehet a tárgyi feltételeknek a köre és tartalma, valamilyen tárgyi felszereltség viszont szükséges lesz a tevékenység végzéséhez.

1.2.3 Egyéb feltételek

Az egyéni vállalkozás létrehozásához szükségesek különböző adatok.

- Székhely – ide érkeznek a hivatalos iratok, illetve itt is kell őrizni ezeket, minimum használati jogosultsággal kell rendelkeznie a helyhez.
- Bankszámlaszám – ez kizárólag a KATA adózási formánál lehet a lakossági bankszámla, viszont ennek hátránya, hogy a Nemzeti Adó- és Vámhivatal (továbbiakban: NAV) hozzáfér ezúton a privát pénzmozgáshoz, és ellenőrzi azt. Ha egy másik adózási formát választunk, kötelező vállalkozói számlát nyitni, de azt csak akkor lehet, ha a vállalkozás már bejegyzett.
- Adószám – minden vállalkozásnak kell rendelkeznie adószámmal, ennek égisze alatt végezheti a vállalkozási tevékenységet, ezzel a számmal lehetséges a lekérdezése és ellenőrzése is.
- Statisztikai számjel – ügyfénytárhoz szükséges → 21/2012. (IV. 16.) KIM rendelet 2§ - 5§ határozza meg.
 - Felépítése:
 - ◇ 1 – 8. számjegy: törzsszám → adószám első 8 számjegyével egyezik meg
 - ◇ 9 – 12. számjegy: szakágazati kód
 - ◇ 13 – 15. számjegy: gazdasági szervezetek gazdálkodási forma szerinti osztályozása (GFO)
 - ◇ 16 – 17. számjegy: székhely szerinti megyét jelöli

Az alábbi ábrán szemléltetem egy példán a fentebb felsoroltakat (4. ábra).

7. ábra Statisztikai számjel felépítése

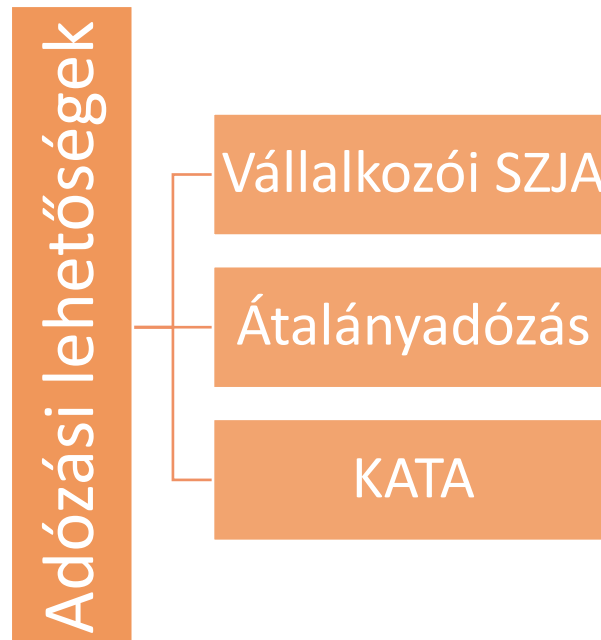
Forrás: Saját szerkesztés, 21/2012. (IV. 16.) KIM rendelet alapján

Úgy vélem, minden vállalkozónak rengeteg dologra kell figyelnie tevékenysége során, hiszen a jogi feltételek mind tárgyi szempontból, mind egyéb feltételek alapján megjelennek. Bár az előbbi mondatot helytállónak gondolom, mégis elmondható, hogy az elmúlt években lényegesen megkönnyítette az vállalkozók működését a 21. századi online világ, és az ezekkel járó gyorsabb ügyintézés.

1.2.4 Adótervezési kérdések: Alternatív jövedelemadózási módok, járulékok és a kapcsolódó nyilvántartás

1.2.4.1 Jövedelemadó, járulékok, nyilvántartás

Az egyéni vállalkozó háromféle adózási lehetőségből választhat (5. ábra).

8. ábra Egyéni vállalkozó alternatív adózási módjai

Forrás: Saját szerkesztés/ KönyvelésNet 2022 alapján

A személyi jövedelemadó törvény (Szja tv.) kétféle adózási módszert említ meg az egyéni vállalkozó számára: a vállalkozói személyi jövedelemadót és az átalányadót. E törvény szerint *személyi jövedelemadónál* tételes költségelszámolás van, és találhatóak bevételt növelő, illetve csökkentő tételek is. Az adóköteles bevételt a vállalkozás költségei csökkentik, ezt az egyenleget hívjuk vállalkozói jövedelemnek. Innen még az elhatárolt veszteség egy csökkentő tétel, így kapjuk meg az adóköteles vállalkozói jövedelmet. A jövedelem minimum követelményt is figyelembe véve az adóalap 9%-át adókedvezménnyel (beruházások után) csökkentve kell figyelembe venni, így kapjuk meg a vállalkozás fizetendő adóját.

$$\begin{aligned} & \text{Bevételek} \\ & + \text{bevételt növelő tételek} \\ & - \text{bevételt csökkentő tételek} \\ & \underline{\text{Adóköteles bevétel}} \\ & - \text{vállalkozás költségei (benne a vállalkozói kivét is)} \\ & \underline{\text{Vállalkozói jövedelem}} \\ & - \text{elhatárolt veszteség} \\ & \underline{\text{Adóköteles vállalkozói jövedelem}} \\ & \text{vállalkozói szja: 9\%} \\ & - \text{adókedvezmény} \\ & = \text{fizetendő adó} \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} & \text{Adózott vállalkozói jövedelem} \\ & \pm \text{Osztalékalapot módosító tételek} \\ & = \text{Osztalék alap} \\ & \text{szja 15\%} \end{aligned}$$

Ha a vállalkozás számol el vállalkozói kivétet, akkor annak teljes összege az összevont jövedelem részeként (önálló tevékenység) szja köteles 15%-kal.

A vállalkozónak szociális hozzájárulási adót (szochó) és egyéni járulékot is kell fizetnie. Ennek számítása attól függ, hogy főállású, mellékfoglalkozású vagy kiegészítő tevékenységet végző (nyugdíjas). A nyugdíjas vállalkozónak nem kell szochót és járulékot fizetni, viszont a főállásúnak és a mellékfoglalkozásúnak igen. A főállású vállalkozónak legalább a minimálbér/garantált bérminimum alapján, vagy ha a vállalkozói kivét ennél nagyobb, akkor az alapján kell a szochót és a járulékot megfizetni. A mellékfoglalkozású a tényleges vállalkozói kivét alapján fizet. A szochó alapját 1,125-el fel kell szorozni.

Az osztalék alap után személyi jövedelemadót, és a szochó fizetés felső határáig (minimálbér*24) szochó-t is kell fizetni.

A vállalkozói személyi jövedelemadót alkalmazó vállalkozó nyilvántartásait az szja törvény 5. számú mellékletében meghatározott alap és kiegészítő nyilvántartások alapján kell vezetnie. Az alapnyilvántartás lehet pénztárcönyv vagy naplófőkönyv, kiegészítő, analitikus nyilvántartás például a vevőnyilvántartás. A gazdasági eseményeket pénzforgalmi szemléletben számolja el.

Az *átalányadózásnak* egy kicsit egyszerűbbnek tűnhet a levezetése, viszont összetettebbnek tekinthetjük, mivel többféle a tevékenységtől függő költséghányad alkalmazása lehetséges.

$$\text{Bevétel} * (1 - \text{költséghányad}) = \text{Átalányadózás jövedelme}$$

Fő szabály szerint 40% költség elfogadott, tehát 60% után kell adózni. 2022-ben nettó 24 millió forintos értékig lehet ennek megfelelően adózni. Egy kiskereskedőnél az alkalmazható költséghányad 90%, és 120 millió forint a maximum bevétel. Átalányadózás esetén az adómentes adóalap az éves minimálbér fele (2022-ben 1,2 millió Ft), mely egyben szochó és járulékmentességet is biztosít. A főállású vállalkozónak ugyanakkor a minimálbér/garantált bérminimum után ez esetben is kell szochót és járulékot fizetnie. A kiegészítő tevékenységű átalányadós vállalkozónak nem kell szochót és járulékot sem fizetni.

Az adómentes adóalap meghaladása esetén az értékhatárt meghaladó rész után kell a 15% szja-t megfizetni.

Az átalányadózó vállalkozónak is a nyilvántartásait az szja törvény szerint kell vezetnie. Ezen esetben azonban elegendő a bevételi nyilvántartás, mely például a pénztárcönyv bevételi

adatainak vezetésével megoldható. (Ha áfás, akkor viszont bevételi és költségnyilvántartás is kell.)

A harmadik alternatíva, a *KATA* (kisadózó vállalkozások tételes adója) a vállalkozók körében egyre nagyobb népszerűségnek örvend. Egyrészt az alacsony közterhek, másrészt az egyszerűsége miatt:

$$\text{Tételes adó} + \% \text{-os adó} = \text{Adófizetési kötelezettség}$$

A tételes adó havonta egy fix összeg, ez adja az egyik részét az adófizetési kötelezettségnek. A tételes adó nagysága attól függ, hogy a vállalkozó főállásúnak minősül-e, vagy nem. Ha főállásban üzemelteti a vállalkozást, akkor a fix összeg 50 000 forint lesz havonta, ha nem, akkor ez az összeg 25 000 forint, melyet minden hónap 12-ig be kell befizetnie. A főállású KATÁ-s 75 000 forintot is fizethet havonta, ezt nevezik KATA Plusznak. Ez magasabb ellátási alapot és magasabb nyugdíjat jelent a fizetőnek. A tételes adóhoz jön hozzá a százalékos adó, ami 40%, és az éves nettó bevétel összegétől függ. Amennyiben a vevő kifizetőnek minősül, akkor ezekben az esetekben a 40%-os adó fizetését meg kell vizsgálni, mert vagy az egyéni vállalkozónak (külföldi kifizető esetén) vagy a kifizetőnek (belföldi) fizetési kötelezettsége keletkezhet. Ha kifizetőként nem keletkezik 40%-os adó, akkor ezen bevétel, továbbá a magánszemélyektől származó bevétel összesen, ha eléri a nettó 12 millió forintot, akkor az e feletti összeg után kell a 40%-ot megfizetni. Ha nem egész évben működik a vállalkozás, akkor arányosítva kell számolni a bevételi határt, azaz minden megkezdett hónap után 1 millió forint összeggel kell kalkulálni. Így, ha szeptemberben kezdi el a vállalkozást, akkor szeptembertől decemberig tartó időszakot nézve 4 hónap telik el, ebből következtetve 4 millió forint felett kell a vállalkozónak a 40%-os adót megfizetni.

A *KATA* kiváltja a szochot és a járulékokat is. Amennyiben nincs munkaviszonyban foglalkoztatottja a vállalkozónak, akkor nem fog sem szocho-t, sem társadalombiztosítási járulékot fizetni.

A nyilvántartásait a *KATA* törvényben meghatározottak szerint kell vezetnie. Ez azt jelenti, hogy csak a bevételekről kell nyilvántartást vezetni, vagy ha megfelelően rendezzi a bizonylatokat az adómegállapításra és ellenőrzésre alkalmas módon, akkor még bevételi nyilvántartás sem kell.

A törvény nem mondja ki, hogy az egyéni vállalkozónak könyvelővel kell rendelkeznie, de az alapítás előtt úgy gondolom, racionális egy könyvelővel beszélni, hiszen nem biztos, hogy mindenki tisztában van az adózási lehetőségekkel, a járulékfizetés és szocho szabályaival,

illetve az adminisztrációs követelményekkel. Egy könyvelő kiszámolhatja, melyik lenne az optimális adózási mód a közterhek optimalizálására. Véleményem szerint, ha nem KATÁ-s adózó egy vállalkozás, akkor mindenképp érdemes lenne egy könyvelőt fogadnia, hiszen az szja szerinti adózás, a kapcsolódó szocho és járulékfizetés, bevallás, nyilvántartásvezetés rendkívül sok adminisztratív munkával jár.

1.2.4.2 Egyéb fontosabb adók

Az egyéb adóknál az általános forgalmi adó (Áfa), illetve a helyi iparüzési adó (HIPA) lényegi szabályait ismertetem. Az *áfa* bemutatásához a 2007.évi CXXVII. törvény van segítségemre, miszerint ez az adó *általános*, azaz a termékek és a szolgáltatások széles körére érvényesül. *Forgalmi jellegű*, nem különbözteti meg a piaci szereplőket a fizetéstől. *Fogyasztói adó*, tehát a végső fogyasztót terheli. *Összfázisú*, mivel a termelés és a forgalmazás minden szakaszában fel kell számolni. *Nettó*, hiszen a hozzáadott értéket adóztatja. *Közvetett adó*, mert az adóalany különbözik az adóteher viselőjétől. Az adóalanyok megállapítják az adó mértékét és megfizetik, de végső soron a fogyasztóra hárítják át ezt az adóterhet. *Semleges*, független a vállalkozás eredményességétől, piaci viszonyoktól, a vállalkozás formájától (6. ábra).

Áfa

általános

forgalmi jellegű

fogyasztói adó

összfázisú

nettó

közvetett

semleges

9. ábra Az Áfa jellemzői

Forrás: Saját szerkesztés, 2007.évi CXXVII törvény alapján

A fizetendő áfát belföldi értékesítésnél számolják fel, az előzetesen felszámított áfával beszerzéskor találkozunk. Az áfa elszámolásakor a fizetendő áfát csökkenthetjük a beszerzések utáni áfával, illetve a korábbi bevallási időszakban vissza nem igényelt összeggel.

Fizetendő áfa
-Előzetesen felszámított áfa
- Előző időszakról hozott csökkentő tétel
=Elszámolandó áfa

Az áfában kétféle mentesség található. Alanyi mentességet választhat a vállalkozó, ha a bevétele éves szinten nem haladja meg a 12 millió Ft-ot. Szintén mentességet élvez, ha olyan tevékenységet végez, amely az áfa törvény szerint mentesnek minősül. Ilyen lehet a tevékenység közérdekű jellege (pl. egészségügy), vagy speciális volta (pl. biztosítás).

A *helyi iparűzési adó* (HIPA), talán a másik legelterjedtebb adó a vállalkozók körében. Az 1990. évi C törvény a helyi adókról konkretizálja ezt az adónemet. A vállalkozások kötelesek annak az önkormányzatnak fizetni, ahol az állandó telephelyük van. Az önkormányzattól függ azonban, hogy bevezeti-e az adót. Ha igen, akkor a szabályozás részleteit rendeletben kell meghatározni. Az egyéni vállalkozó háromféle módon számolhatja ki az iparűzési adót. Az általános szabály alkalmazása bonyolultabb, némileg komolyabb adminisztrációval jár:

Nettó árbevétel
- eladott áruk beszerzési értéke
- közvetített szolgáltatások értéke
- alvállalkozói teljesítések értéke
- K+F közvetlen költsége
- anyagköltség
=Adóalap
**2%*
= Befizetendő helyi iparűzési adó

A jövedelemadózási módtól függően a vállalkozó az általános szabály helyett az alábbiakat választhatja a HIPA alapjának megállapítására:

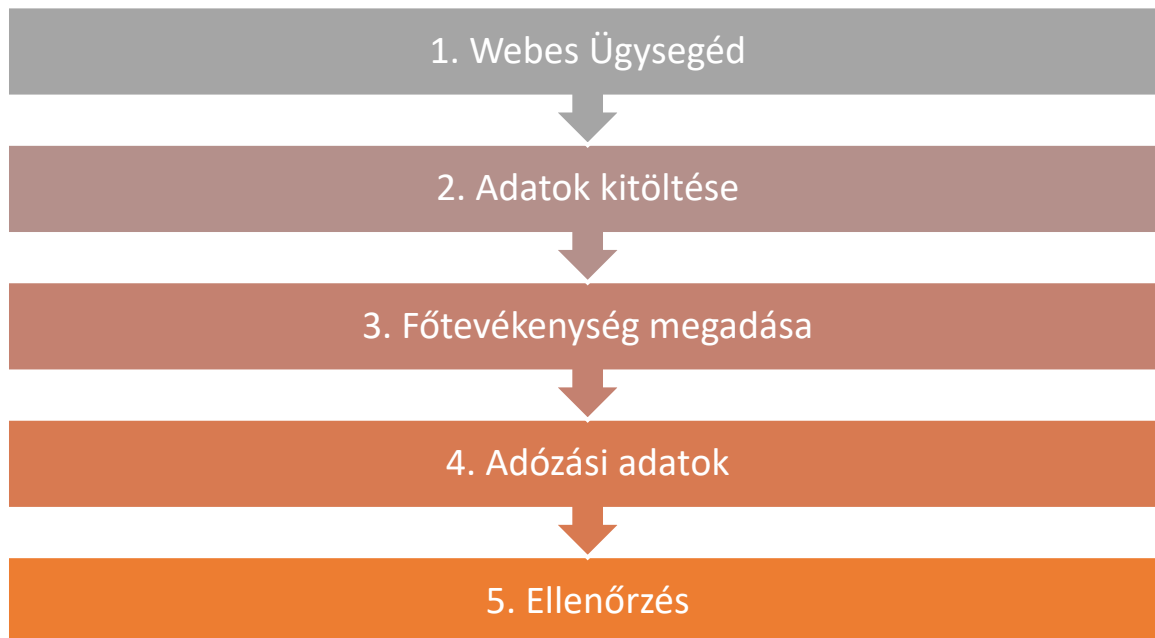
- Vállalkozói személyi jövedelemadózás esetén a nettó árbevétel 80%-a, ha a tárgyévi nettó árbevétel $\leq 8.000.000$ Ft.
- Átalányadózás esetén az átalányban megállapított jövedelem*1,2, max. bevétel 80%-a.
- KATA választásakor a nettó árbevétel*80%-a, vagy településenként 2,5 m Ft.

Említésre méltó még a *kamarai tagdíj*, ami minden évben 5 000 forint fix kiadást jelent. Ezt az országos kamarának kell megfizetni, amely jelenleg Magyarországon a Magyar Kereskedelmi és Iparkamara.

Úgy gondolom, egy egyéni vállalkozónak a könyvelő elengedhetetlen abban az esetben, ha nincs megfelelő adózási, illetve az adminisztrációhoz szükséges ismerete. Egy könyvelő biztos számításokkal tudja levezetni azt is, melyik a számukra legelőnyösebb adózási forma. A fentebb kifejtettek miatt lehet következtetni a KATA adónem népszerűségére.

1.3 Az egyéni vállalkozás létrehozásának folyamata

Jelen fejezetet egy folyamatábrával kezdem, melyen keresztül bemutatom a vállalkozás indításának lépéseit, legfontosabb pilléreit (7. ábra).

10. ábra Egyéni vállalkozás létrehozásának folyamata

Forrás: Saját szerkesztés, Targetr 2022 alapján

A *Webes Ügysegéd*re személyes ügyfélkapun keresztül lehet belépni, tehát a vállalkozónak rendelkeznie kell ügyfélkapus regisztrációval. Ha esetlegesen nincs, bármelyik Kormányablakban, illetve online is lehet igényelni. Ha a belépés megtörtént az Ügysegédbe, akkor ki kell tölteni először a *személyes adatokat*, azt követően a székhellyel kapcsolatos adatokat. Később a *tevékenységgel* kapcsolatos kérdések lesznek, ezen felül az egyéb tevékenységre is kitér a honlap. Az *adózási adatoknál* számtalan e témakörhöz kapcsolódó kérdésre kell válaszolni. Ezek megválaszolása könnyebb lehet egy könyvelővel véleményem szerint, hiszen itt vannak olyan kifejezések, amelyek nem feltétlenül egyértelműek egy hozzá nem értő személy számára. Ezek után lehetőség van az adatok *ellenőrzésére*, amit ajánlott nagyon alaposan, figyelmesen megtenni, hiszen, ha valamit hibásan írunk, azzal további adminisztrációs ügy lehet, és addig a vállalkozást sem tudjuk elindítani. Az ellenőrzés után egy nyilatkozatot kell tennünk, végül lehetőségünk van még egyszer ellenőrizni az általunk beírtak helyességét.

Úgy gondolom a fenti rendkívül gyors és egyszerű módja a vállalkozás indításának, hiszen ezt kellő odafigyeléssel és tudással akár fél óra alatt elintézhjük.

1.4 Megéri egyéni vállalkozónak lenni? Előnyök vs. hátrányok

Az alábbi ábrán az egyéni vállalkozás előnyeit, illetve hátrányait bontogatom, és ezek alapján próbálok megválaszolni a kérdést, hogy megéri-e egyéni vállalkozónak lenni (8.ábra).

Előnyök	Hátrányok
<ul style="list-style-type: none">• Gyors, egyszerű létrehozás• Egyszerű szüneteltetés, megszüntetés• Kedvező adózási formák• Könyvelő nélkül is lehet működtetni• Létrehozásához nem kell alapítói tőke	<ul style="list-style-type: none">• Korlátlan felelősség• Szakképesítés is szükséges néhány vállalkozás működtetéséhez• Jogi személyiség nélküli• Állandóan jelen kell lenni, nem lehet áthárítani a feladatokat

11. ábra Az egyéni vállalkozás előnyei és hátrányai

Forrás: Saját szerkesztés, V Pont, 2022 alapján

A legfontosabb előnyöket, illetve hátrányokat összevetve véleményem szerint egy egyéni vállalkozásnak sokkal több pozitív, mint negatív oldala van. Nem utolsó sorban „saját zsebbe” dolgozik a vállalkozó, nem úgy, mint például amikor alkalmazottként foglalkoztatják a munkavállalót fix bérért. Azonban hátrány, hogy a - legtöbb esetben egyedül - dolgozó vállalkozóknak magukra kell vállalni a kapcsolódó összes feladat ellátását. Ő felel az ügyintézésért, a fizetőképesség fenntartásáért, hogy időben minden rendelkezésre álljon stb. Egy kiemelt hátrány a korlátlan felelősség. Ha esetlegesen lesz egy nagyobb kiadása, és a vállalkozás nem termel annyi pénzt, akkor azt saját vagyona terhére kell teljesíteni. Ebből a szempontból jobb a korlátolt felelősségű társaság (továbbiakban: Kft.), hiszen ott hiába áll fenn a veszteségesség lehetősége, a tagoknak csak a saját befektetett vagyonuk értékét érinti ez a fő

szabály szerint. Egy egyéni vállalkozás és egy Kft. közötti további különbség, az alapítói tőke igény. Ahogy az elnevezése is mutatja, ez az a vagyoni érték, amivel egy társaságnak kell rendelkeznie alapításakor. Egy Kft. esetében a minimális tőkeérték 3 millió forint. Összehasonlításként a 9. ábrán ismertetem a különböző társasági formák lényegesebb jellemzőit (9. ábra).

Jellemző/ Vállalkozás típus	Egyéni vállalkozás	Gazdasági társaságok:		
		Kft	Betéti Társaság	Részvénytársaság
Alapítás irata	Vállalkozás igénylő lap	Társasági szerződés	Társasági szerződés	Társasági szerződés/ Alapszabály
Alapítói létszám	1, természetes személy	Min. 2 fő, min. 1 jogi személy, természetes személy	Min. 2 fő, természetes vagy jogi személy	Min. 5 fő, min. 1 jogi személy, természetes személy
Alapítói vagyon	Nincs	3 millió Ft	Nincs	Nyrt: 20 millió Ft Zrt: 5 millió Ft
Felelősség jellege	Korlátlan	Korlátolt	Beltag: korlátlan Kültag: Korlátolt	Korlátolt
Ügyvezetés és döntés	Vállalkozó	Taggyűlés, Ügyvezető	Tagok gyűlése	Igazgatóság: 3 fő Zrt: Vezérigazgató

12. ábra Társasági formák jellemzői

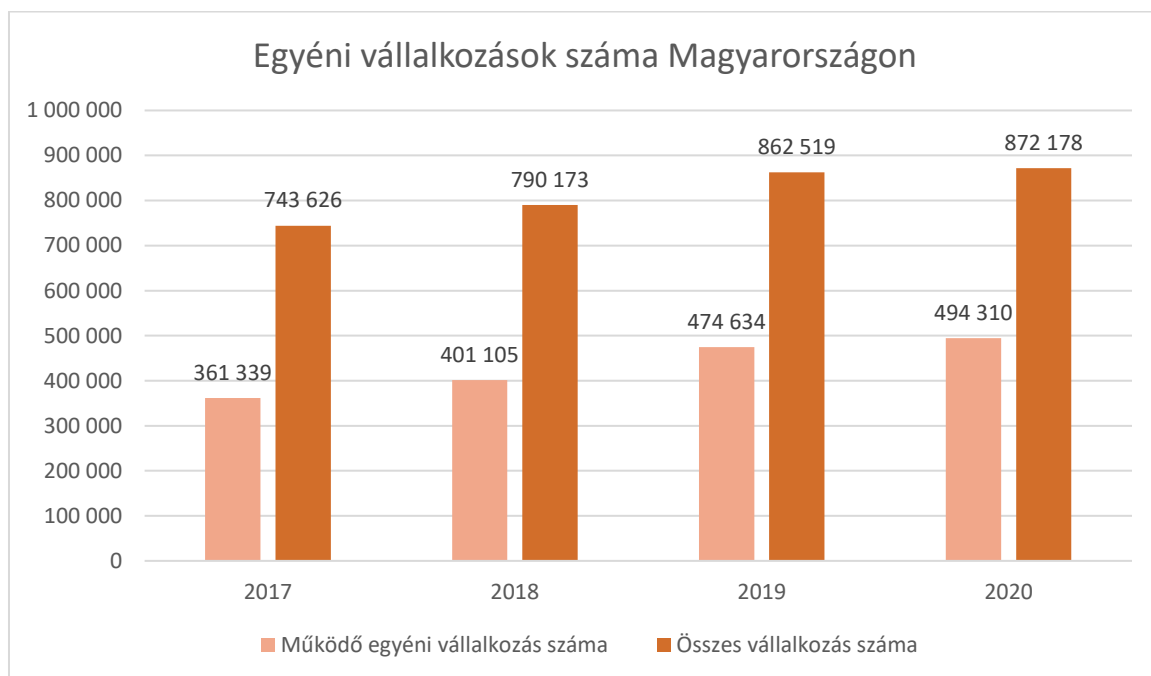
Forrás: Takács, 2015

Úgy gondolom, hogy egy egyéni vállalkozás legnagyobb hátránya a korlátlan felelősség, hiszen egész vagyonával felel a vállalkozásáért. Ettől függetlenül érdemes egyéni vállalkozást indítani, hiszen így személyesen is jobban lehet fejlődni, és a munkát, időt, amit rááldozunk, kifizetődő lehet. Ezen fejezet zárásaként egy közmondást említek meg, ami jól leírja a vállalkozói lét természetét: „Ki mint veti ágyát, úgy alussza álmát.”

1.5 Egyéni vállalkozások a számok tükrében

1.5.1 Egyéni vállalkozások Magyarországon

Magyarországon a vállalkozások száma vélhetően az emberek hozzáállásától, és szerintem a kedvező adózási lehetőségek miatt is növekszik folyamatosan, hiszen ma már az iskola mellett is rendkívül egyszerűen megkezdhetik a fiatalok, ha megvan a megfelelő ötletük. Az utóbbi évek növekedése összefügghet a koronavírus megjelenésével is, hiszen a vírus miatt sokak elvesztették munkahelyüket, illetve többeknek lett ideje más megélhetőségi lehetőséget kialakítani. A Központi Statisztika Hivatal 2017-től 2020-ig tartó 4 éves időszakának táblázatait feldolgozva számszerűen is bemutatom az előbb említett növekedést (10. ábra).

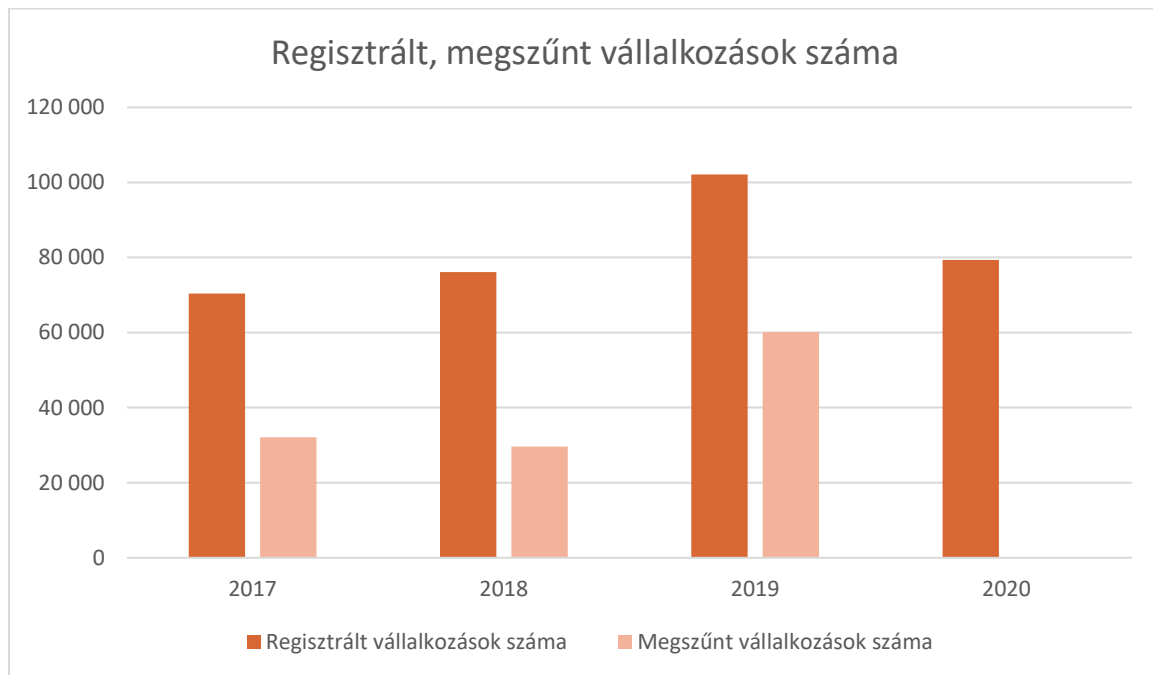

13. ábra Regisztrált egyéni vállalkozások száma Magyarországon, 2017-2020 (db)

Forrás: KSH, 2021 alapján saját szerkesztés

Az egyéni vállalkozások száma évről-évre közel azonos ütemű növekedést mutat. Ez mint említettem, lehet a kedvező adózási formák következménye, de akár az emberek egyre vállalkozóbb szellemiségének az eredménye. 2018 után az egyéni vállalkozások aránya elérte az 50%-ot az összes vállalkozások számából, ezt az értéket azóta is tartja. Véleményem szerint ez pozitívnak értékelhető Magyarországnak is, nem csak a vállalkozóknak, hiszen ezeknek a vállalkozásoknak az eladott áruk vagy esetlegesen szolgáltatások igénybevétele leginkább országon belül megy végbe, ezzel hozzájárulnak a belföldi hozzáadott érték termeléséhez is.

Az összes gazdálkodási forma közül az egyéni vállalkozások regisztrációjának száma a legmagasabb évről-évre, még úgy is, hogy évi több ezret szüntetnek meg (11. ábra).

14. ábra Regisztrált, megszűnt egyéni vállalkozások száma, 2017-2020 (db)

Forrás: KSH, 2021 alapján saját szerkesztés

A létrehozott egyéni vállalkozások száma közel kétszerese a megszűnéseknek. Bár 2019-ben látható, hogy a megszűnt vállalkozások száma megugrott. Ennek okaként a koronavírus járvány nem igazán tehető felelőssé, mivel az hazánkba 2020 első negyedévébe tört be. A 2020-ban megszűnt vállalkozások számáról azonban nincs még hivatalos adat.

Összegzésképp én úgy vélem, hogy Magyarországon a számok kecsegtetőek, hiszen az összes gazdasági forma közül az egyéni vállalkozás népszerű megoldásnak értékelhető.

1.5.2 Egyéni vállalkozások az EU-ban

Az Európai Unió tagállamok polgárainak lehetősége van bármelyik másik tagállamban egyéni vállalkozást indítani, és ezen kívül akár még Izlandon, akár Norvégiában és Liechtensteinben is, ezen felül leányvállalatot is létrehozhatnak az uniós székhelyű vállalatok esetében. Az EU arra ösztönzi a tagállamait, hogy minél egyszerűbben lehessen vállalkozást létrehozni, vagy céget alapítani. Ezzel kapcsolatos követelmények az alábbiak (Europa, 2022):

- az alapítás maximum 3 munkanapot vehet igénybe,
- az alapítási költség legfeljebb 100 euró,
- egy közigazgatási szerv vigye véghez a folyamatokat,
- online is le lehessen bonyolítani az alapítást.

A vállalkozó személyére vonatkozó feltételek kivétel nélkül ugyanazok minden országban. A legfontosabbak például, hogy 18 éven felüli legyen, és az Európai Unió valamely tagállamában állandó tartózkodási hellyel kell rendelkeznie. 2020-ban körülbelül 19,2 millió egyéni vállalkozás volt az Európai Unióban. A becslések szerint 2019-ben volt eddig a legmagasabb az egyéni vállalkozók száma az Európai Unióban, ez számszerűsítve nagyjából 19,4 millió vállalkozást jelent. (Statista, 2022.) Ezzel a munkaképes magánszemélyek hetede volt egyéni vállalkozó.

A különböző országoknál további kritériumok is lehetnek. Az alábbiakban felsorolok néhányat, amelyek számomra érdekesnek tűntek a hasonlóság, illetve a Magyarországtól való nagyobb különbség miatt.

- **Ausztria**
 - az egyablakos online ügyintézés lehetővé teszi az egyszerű létrehozást az egyéni vállalkozásoknál,
 - a vállalkozást csak akkor kell regisztrálni a cégnyilvántartásba, ha:
 - az árbevétele két egymást követő pénzügyi évben 700 000 eurónál többet ért el, vagy
 - minimum 1 000 000 eurós forgalmat bonyolított le 1 pénzügyi éven belül.
- **Finnország**
 - az online létrehozáshoz szükséges
 - finn személyi azonosító szám,
 - online banki azonosító,

- mobil tanúsítvány,
 - mikrochippelellátott személyi igazolvány.
- **Olaszország**

Olaszországban már kicsit bonyolultabb az egyéni vállalkozás indítása, hiszen itt a törvény előírja, hogy jogi formától függetlenül minden vállalkozást, társaságot kötelező bejegyezni a kereskedelmi kamara által működtetett társaságok nyilvántartásába. Ezt lehet digitálisan is, az úgy nevezett „Comunicazione Unica d’Impresa” nevű oldalon (jelentése: *egységes üzleti kommunikáció*) megoldani. Ezen az oldalon való regisztrálás lehetővé teszi, hogy más hatóságokkal szembeni kötelezettségeket teljesítsék. Ezek a hatóságok a:

- Registro delle imprese – Cégnylvántartás
- Agenzia delle Entrate – Adózási célokra létrehozott hatóság
- Istituto Nazionale Assicurazione Infortuni sul Lavoro – Biztosítási célokra létrehozott hatóság
- Istituto Nazionale della Previdenza Sociale – Társadalombiztosítási célokra létrehozott hatóság.

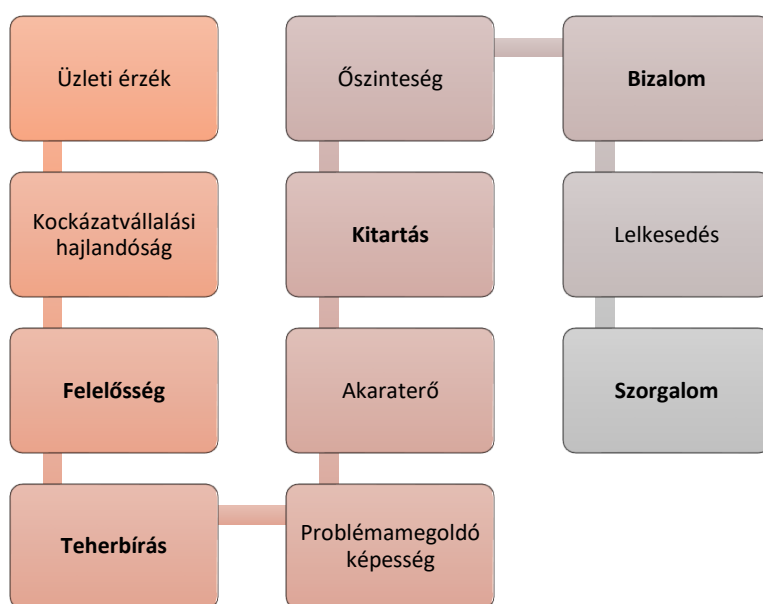
Úgy gondolom, a három ország példáján láthatjuk, milyen egyszerű vállalkozást létrehozni a mai világban. Az egyéni vállalkozást ma már kizárólag online módon lehet létrehozni. Ez egyes „rég gondolkozású” embereknek lehet hátrány, ugyanakkor tény, hogy rendkívül meggyorsítja a folyamatokat, hiszen nem kell irodáról-irodára, hatóságról-hatóságra járni. Úgy vélem, a korszerűsítése ennek a folyamatnak sok időt megtakarított a vállalkozóknak.

2. Empirikus rész – esetpélda az egyéni vállalkozás létrehozására

Az alábbiakban az elméleti feldolgozás mentén egy számviteli, könyveléssel foglalkozó vállalkozás létrehozásának folyamatát vezetem le az egyéni vállalkozás keretein belül.

1. Szükséges vállalkozói kompetenciák

Az elméleti részben kifejtett „Vállalkozói/személyes kompetenciák” bekezdésnél készített ábrámon mutatom be, hogy véleményem szerint melyek a legfontosabb tulajdonságok ehhez a tevékenységhez (12. ábra). A legfontosabb a **felelősség**, hiszen egy könyvelő hatalmas felelősséggel bír az ügyfelei iránt, emiatt **bizalmi** viszonyoknak kell kialakulni közöttük. Nem szabad tévednie, hiszen az akár jogi következményeket is vonhat maga után. Ebből adódik, hogy a **teherbíró képességének** is rendkívülinek kell lenni, hiszen ezek a pontos könyvelések, számviteli feladatok rengeteg munkával járnak. Ehhez kapcsolódik értelemszerűen a **szorgalom és a kitartás**. Véleményem szerint kockázatvállalási hajlandóság ehhez a tevékenységhez nem feltétlenül kiemelt, sokkal inkább a vállalkozás elindításánál.

15. ábra Vállalkozói kompetenciák hozzárendelése az esetpéldához

Forrás: Saját szerkesztés kutatás alapján

2. Tárgyi és egyéb feltételek

Könyvelő iroda

- iroda
- számítógép
- programok
- nyomtató
- irattároló

16. ábra A könyvelő iroda legfontosabb tárgyi feltételei

Forrás: Zalaerdő Zrt. belső anyagai

Tárgyi feltételek

A könyvelő iroda alapvető tárgyi eszköze egy ennek a célnak megfelelően kialakított iroda vagy helység. A számítógép már nélkülözhetetlen ezen a téren, hiszen a mai világban már a papírmunka nagy részét felváltotta az elektronika. A könyvelő programok, az elektronikus ügyintézés jelentősen megkönnyítette az ilyen téren dolgozók feladatainak véghezvitelét, mégis vannak olyan papír alapú dokumentumok is, amiket kötelező megőrizni, mondjuk egy ellenőrzés során, emiatt szükség lehet nyomtatóra is. A hatóságok bármikor ellenőrizhetik a vállalkozások törvényszerű működését, illetve a nyilvántartásba vételt követő 30 napon belül az erre jogosult hatóság köteles kivizsgálni, hogy a vállalkozó működése megfelel-e a jogszabályi követelményeknek (Kormányablak, 2022). Az ellenőrzések során a szükséges igazoló dokumentumokat köteles a vállalkozás átadni, például az engedélyeket, bejelentéseket, képesítéseket. Az ellenőrzések elektronikus úton is megvalósulhatnak.

A vállalkozás köteles a bizonylatokat, beleértve az elektronikus adatokat, megőrizni az adózás rendjéről szóló törvény szerint az érintett naptári év utolsó napjától számított 5 évig. (Art 78. § (3)) A számviteli törvény hatálya alá tartozóknak a naptári év utolsó napjától számított 8 évig van bizonylatmegőrzési kötelezettségük. Ezek tárolásához szükséges lehet az irattároló, ahol olvasható formában megőrizhetők a dokumentumok.

Egyéb feltételek

Kezdő vállalkozásként nem számít nagyobb forgalomra, ezért egyelőre áfában az **alanyi mentességet** választja. Ha a tárgyi feltételek alapvetően rendelkezésre állnak (pl. lakás egy része lesz a telephely), azaz nagy beruházás nem igényelt, az alacsony forgalom miatt (12 millió Ft alatt) a jövedelemadózásban egyelőre a **KATA vagy az átalányadó** választása javasolt.

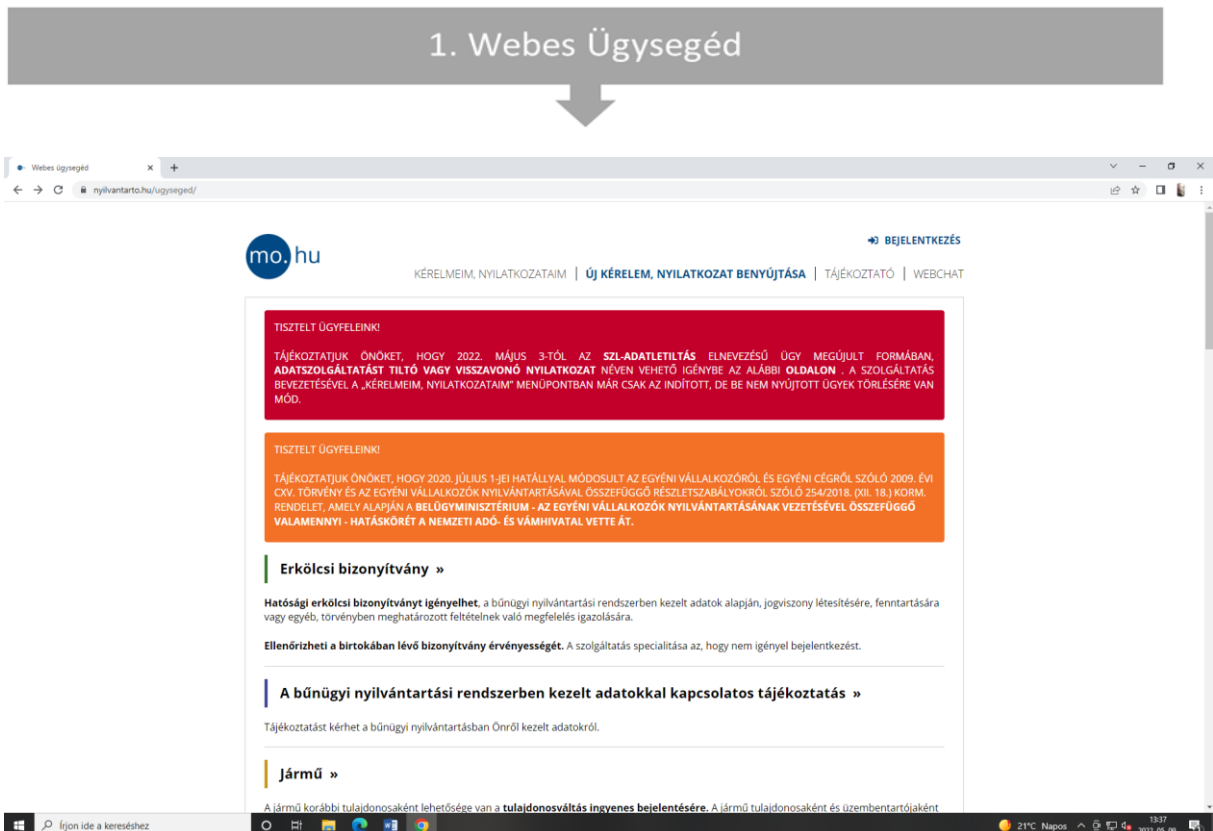
Amennyiben a tevékenység eszközszükségletét biztosítani kell, azaz beruházásokkal indul a vállalkozás, akkor a vállalkozói személyi jövedelemadót is meg kell fontolni. Érdemes **konkrét számításokat végezni** a várható forgalom és a felmerülő kiadások vonatkozásában.

Később lesz lehetőség áttérni másik megoldásra, amennyiben a körülmények, a bevételi és kiadási arányok változnak. Én a példamban KATA-adózási formát választom.

A helyi iparüzési adó miatt a telehely szerinti önkormányzatnál be kell jelentkezni. Az adózási forma választása miatt a **vállalkozói bankszámla nem szükséges**, és csak **bevételi nyilvántartást kell vezetnie**.

3. Az egyéni vállalkozás létrehozásának folyamata

Ahogy az korábban kifejtésre került, az első lépés a Webes Ügysegéd weboldalának felkeresése.

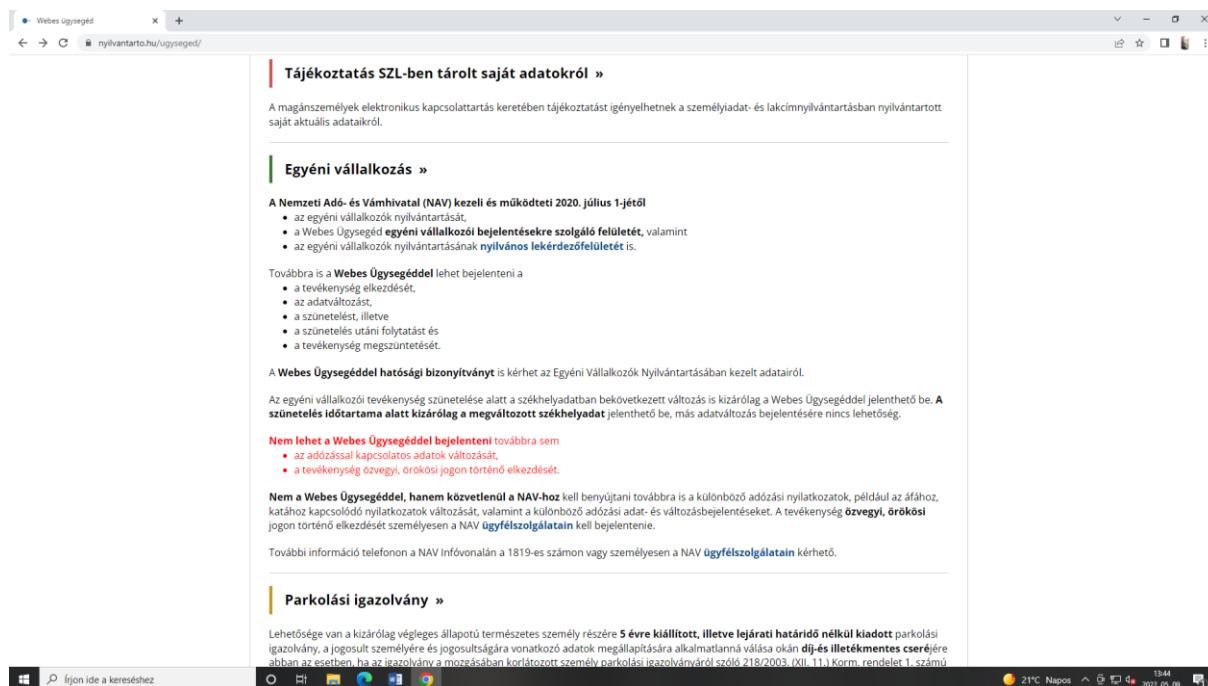

17. ábra Webes Ügysegéd nyitóoldal

Forrás: <https://www.nyilvantarto.hu/ugyseged/>

A weboldalon számtalan dolgot el lehet intézni. Például én a gyakorlati időszakom alatt itt önkormányzatok helyi iparüzési adóit kértem le, de ezen kívül személyes okmányok elintézésére is lehetőség van, illetve felhívják a figyelmet a legfontosabb változásokra is. Ahogy a képen is látszik, 2020 júliusában változott az egyéni vállalkozások és egyéni cégek nyilvántartásával kapcsolatos szabályozás (14. ábra).

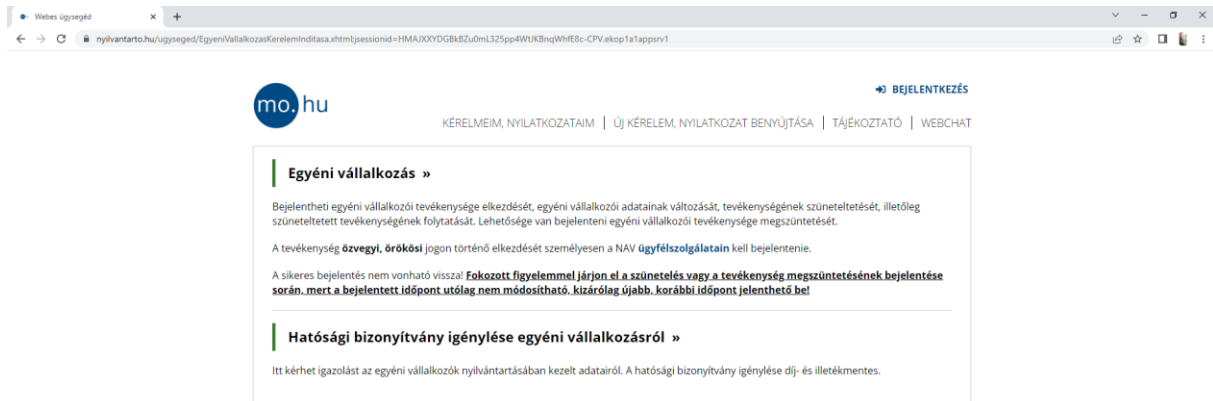
A lehetőségek közül megkeressük az Egyéni vállalkozás fület, ahol látható módon ki van emelve néhány olyan információ azzal kapcsolatban, mi lehetséges az Ügysegéden keresztül, illetve mi nem lehetséges (15. ábra).

18. ábra Egyéni vállalkozás fül

Forrás: <https://www.nyilvantarto.hu/ugyseged/>

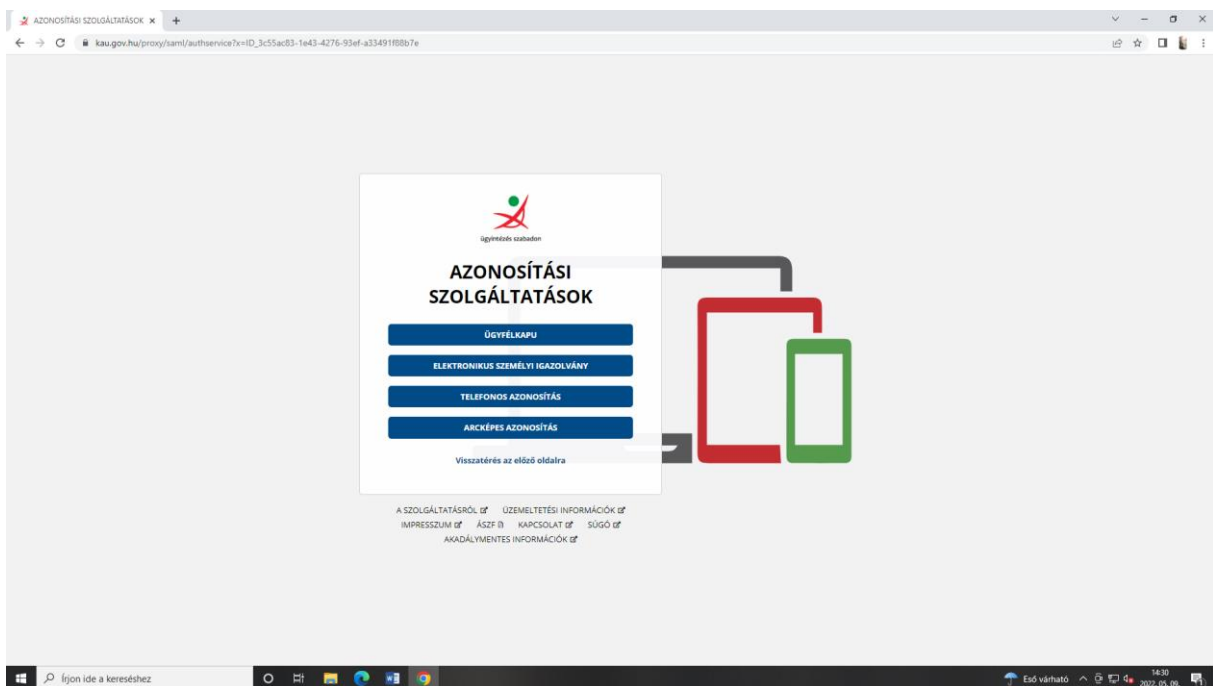
Az Egyéni vállalkozás fül megnyitása után a belépést megelőző oldalra koordinál a web (16. ábra).

19. ábra Belépést megelőző oldal

Forrás: [Webes ügysegéd \(nyilvantarto.hu\)](http://webes.ugyseged.nyilvantarto.hu)

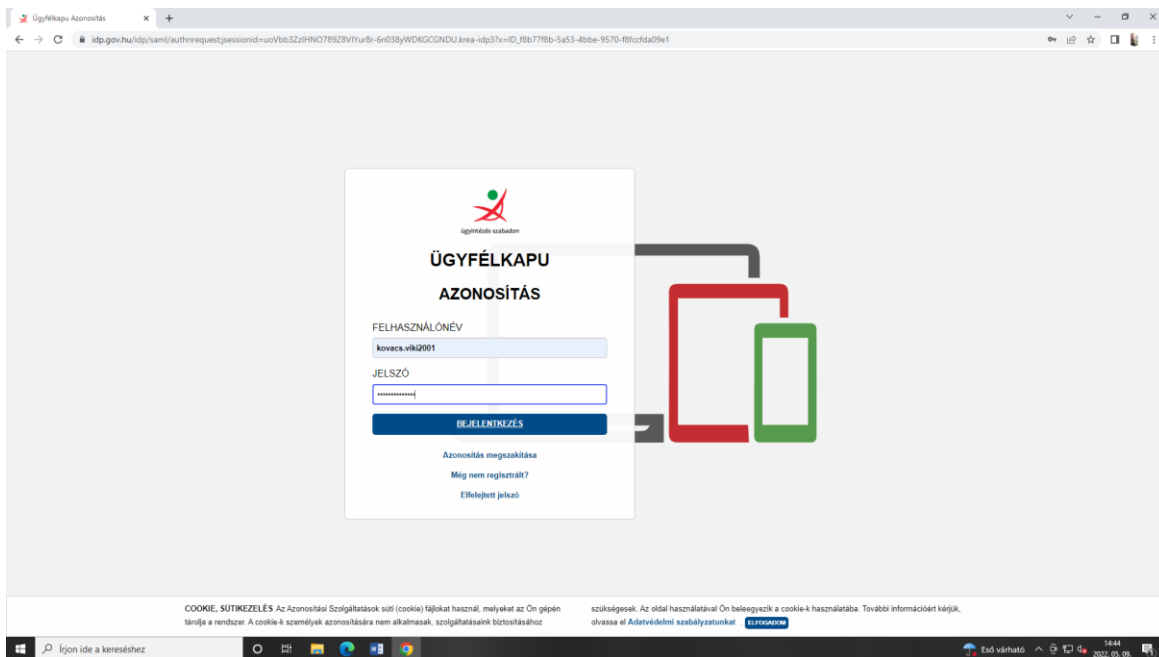
A Bejelentkezés fülre kattintva tudunk az Ügyfélkapuba bejelentkezni (17. ábra).

20. ábra Ügyfélkapu nyitóoldal

Forrás: [AZONOSÍTÁSI SZOLGÁLTATÁSOK \(gov.hu\)](http://azonositasi.szolgaltatások.gov.hu)

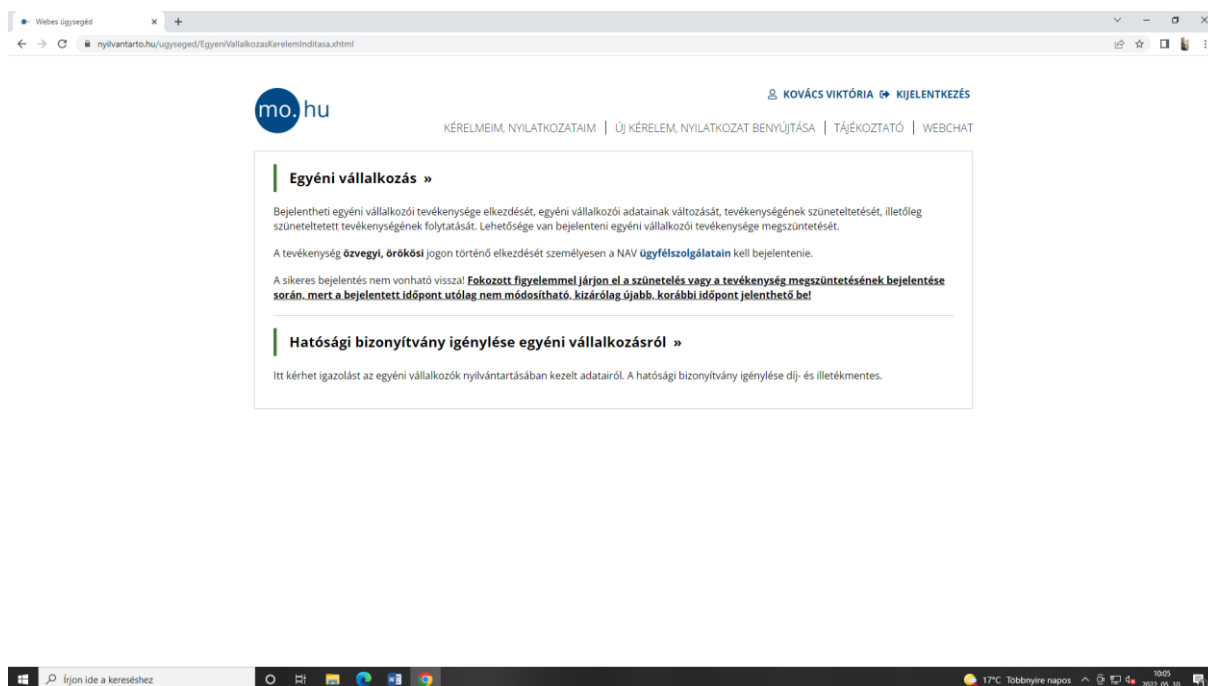
Itt az Ügyfélkapus felhasználónévvel, illetve jelszóval van lehetőség a bejelentkezésre (18. ábra).

21. ábra Ügyfélkapun keresztül történő bejelentkezés

Forrás: [Ügyfélkapu Azonosítás \(gov.hu\)](https://ugyfelkapu.gov.hu)

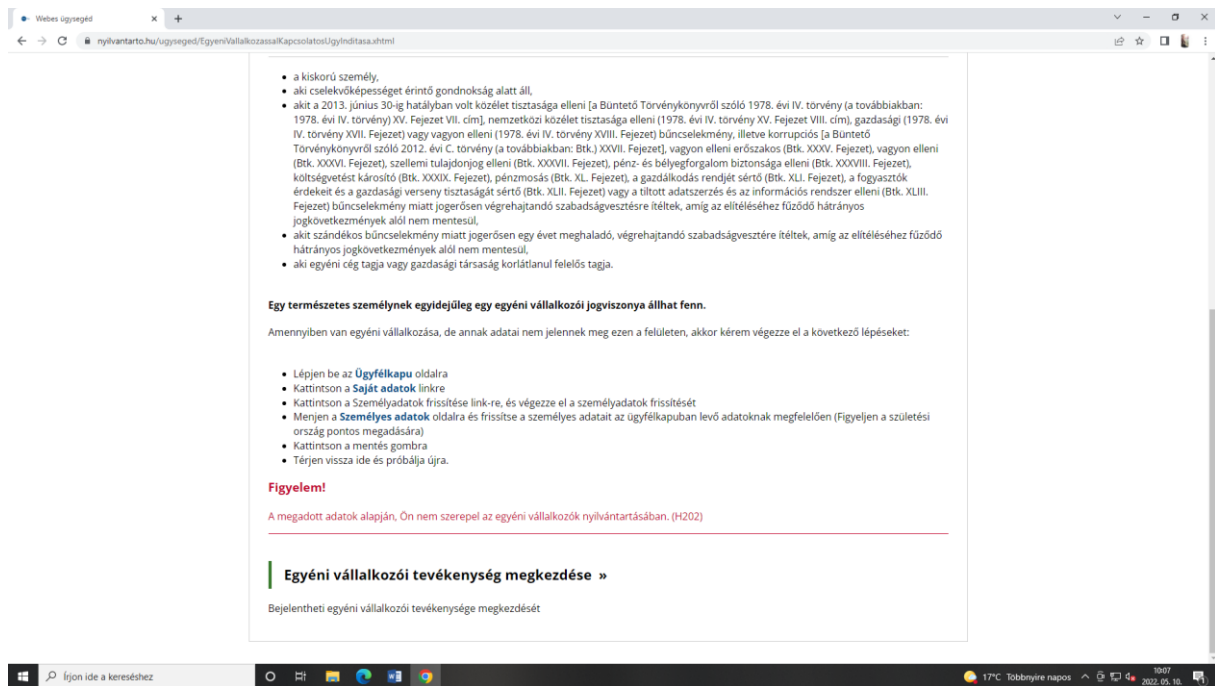
A saját adataimat beírva jelentkeztem be az oldalra.

22. ábra Egyéni vállalkozás létrehozásának megkezdése

Forrás: <https://www.nyilvantarto.hu/ugyseged/EgyeniVallalkozasKerelemInditasa.xhtml>

Az egyéni vállalkozás fülre kattintva (19. ábra) az oldal a vállalkozás létrehozásának megkezdéséhez navigál (20. ábra).

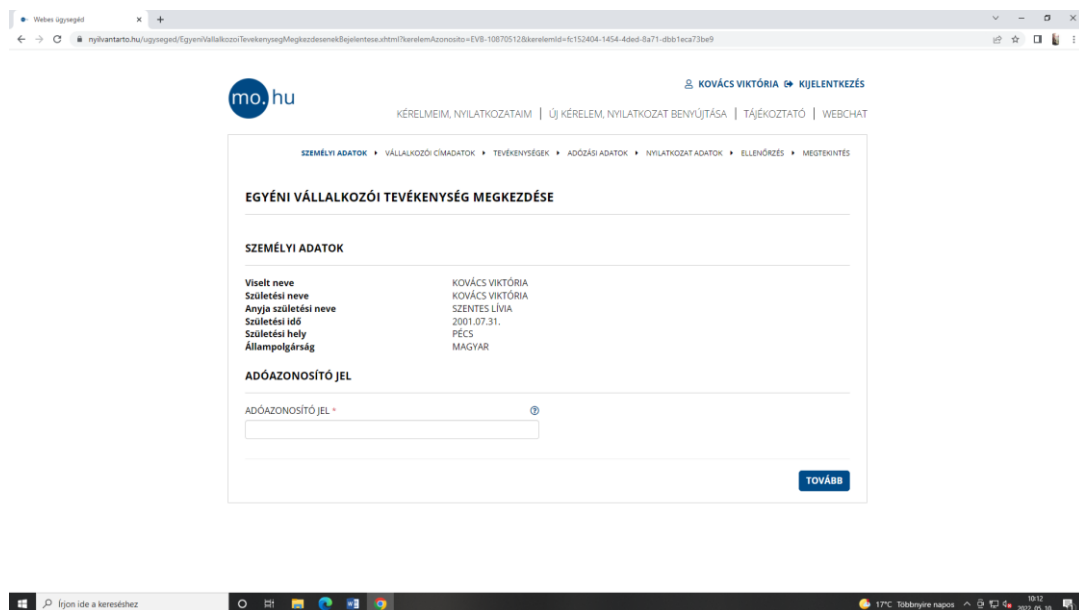

23. ábra Bejelentés megkezdése

Forrás: <https://www.nyilvantarto.hu/ugyseged/EgyeniVallalkozássalKapcsolatosUgyInditasa.xhtml>

Itt a lap alján található az „Egyéni vállalkozói tevékenység megkezdése” fül, melyre kattintva tudunk továbbhaladni (21. ábra), azonban érdemes elolvasni a felette levő információs szöveget. Abban az áll, ki jogosult egyéni vállalkozói tevékenységre, illetve hogy ki nem. Pirossal kiemelik, hogy már szerepel-e valaki az egyéni vállalkozások nyilvántartásában.

2. Adatok kitöltése

24. ábra Személyes adatok megadása

Forrás: [Webs ügysegéd \(nyilvantarto.hu\)](https://www.nyilvantarto.hu)

A személyes adatokat automatikusan kitölti a rendszer, mivel ezek az adatok megvannak az ügyfélkapuban is (21. ábra). Itt az adóazonosító jelet kell beírni a leendő vállalkozónak.

25. ábra Székhelyadatok megadása

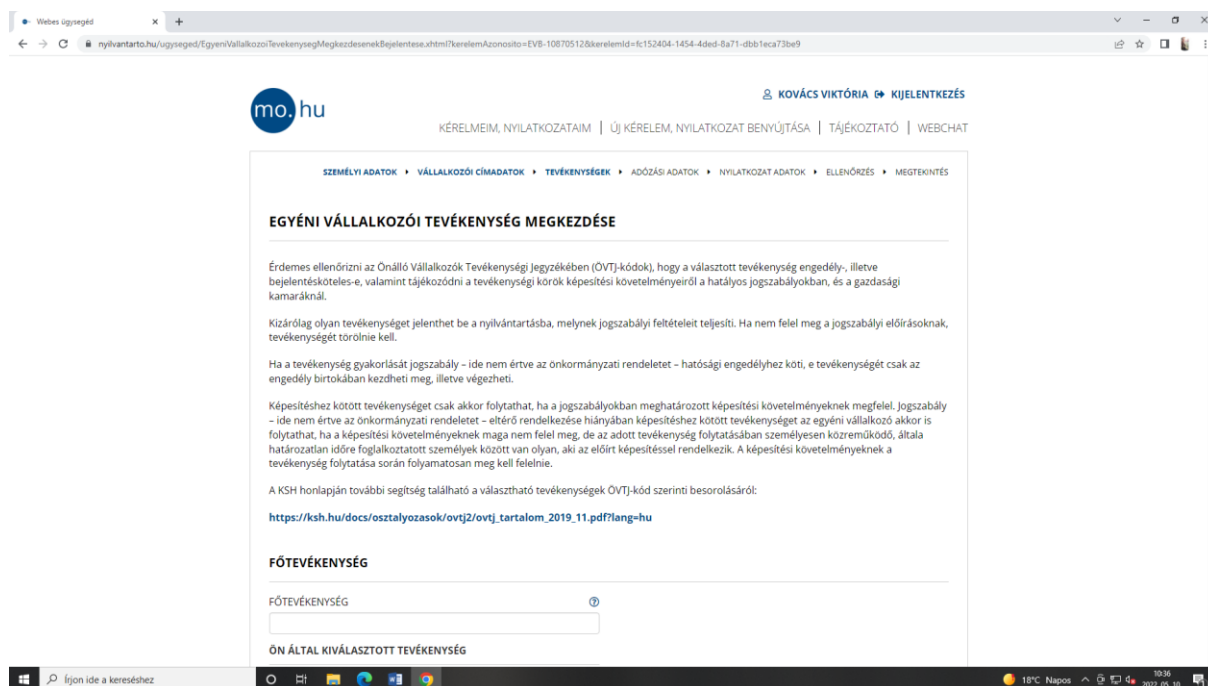
Forrás: [Webes ügysegéd \(nyilvantarto.hu\)](https://nyilvantarto.hu)

Ezt követően a vállalkozás székhelyével kapcsolatos információkat kell értelemeszerűen kitölteni (22. ábra). Ez egyéni vállalkozás esetében lehet a vállalkozónak a személyes lakcíme. Példaként én a saját lakcímemet írtam be. A rendszer figyelmeztet, ha valahova nem írtunk adatokat.

A székhely alatt telephely is választható a vállalkozásnak, amely természetesen nem kötelező. A telephelynek nem kell a székhellyel egyeznie. Ez a vállalkozás tevékenységéhez kötött gyakorlati hely lehet, aminek a vállalkozással egy településen kell lennie.

A fióktelepet is megemlíti az oldal, amely más településen, esetleg országban található, mint a székhely. Esetpéldámban ilyent sem adtam meg.

3. Főtevékenység megadása

26. ábra Főtevékenység kiválasztása

Forrás: [Webes ügysegéd \(nyilvantarto.hu\)](https://nyilvantarto.hu)

Ezt követően adhatjuk meg a vállalkozás főtevékenységét, illetve az ehhez tartozó további tevékenységeket (23. ábra). Én a példában csak egy főtevékenységet választottam, a könyvelést, melynek TEÁOR száma 692003.

A szövegben megemlíti, hogy vannak tevékenységek, amelyek képesítéssel végezhetők. A könyvelés egy ilyen tevékenység, melyhez mérlegképes könyvelő végzettség vagy könyvvizsgálói képesítés szükséges.

4. Adózási adatok

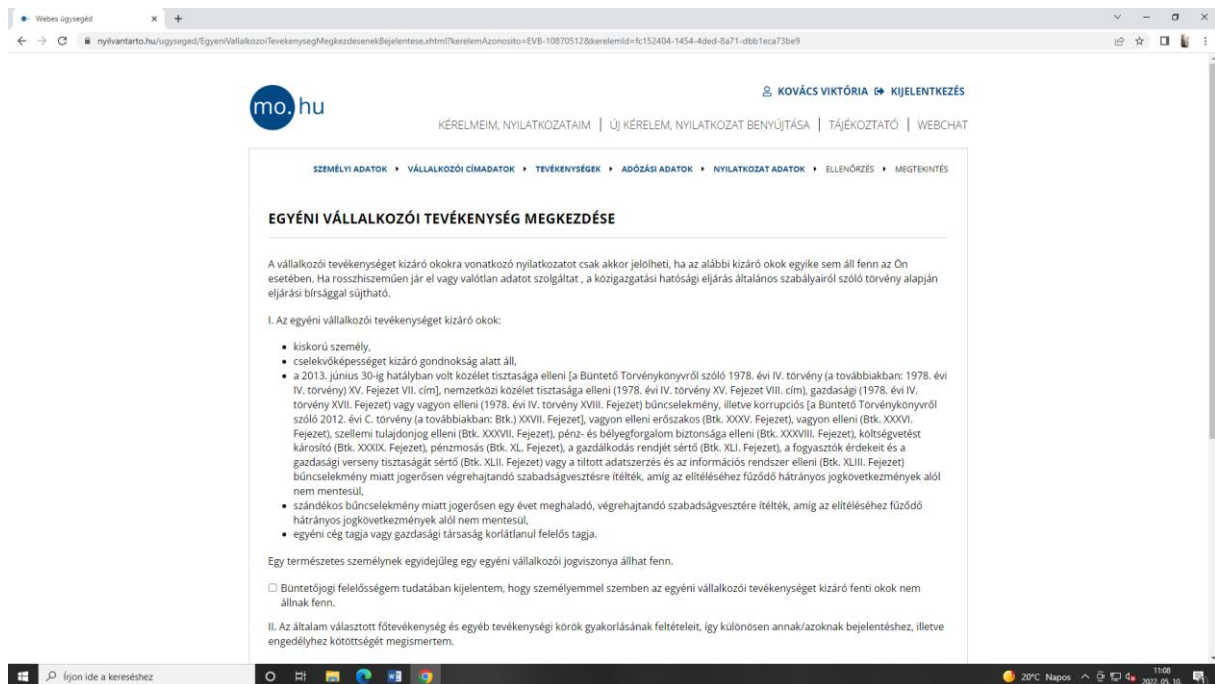
The screenshot shows the 'Adózási adatok' (Tax data) section of the 'Webes ügysegéd' (Web assistant) portal. The page is titled 'EGYÉNI VÁLLALKOZÓI TEVÉKENYSÉG MEGKEZDÉSE' (Start of individual business activity). The 'ADÓZÁSI ADATOK' (Tax data) section is active, showing options for VAT reporting and payment obligations. The form includes sections for 'BEJELENTÉS AZ ÁFA TV. 89/A. §-A VAGY 96. §-A ALAPJÁN' (Reporting under VAT Act 89/A § or 96 §) and 'AZ ÁFA-FIZETÉSI KÖTELEZETTSÉG MEGÁLLAPÍTÁSÁNAK MÓDJÁ' (Method of determining VAT payment obligations). Each option has a dropdown menu set to 'Nincs kiválasztás' (No selection).

27. ábra Adózási adatok kiválasztása

Forrás: [Webes ügysegéd \(nyilvantarto.hu\)](http://Webes.ugyseged.nyilvantarto.hu)

Következő lépésnél az adózási kérdésekre kell válaszolni (24. ábra). Nyilatkozhatunk az áfa-fizetési módjáról, szándékozunk-e más országokba számlát kiállítani. Ha igen, ki kell választanunk az adott országot, illetve országokat. Én az egyszerűség kedvéért az alanyi adómentességet választottam az áfában, ezen felül a kisadózó vállalkozások tételes adóját, vagyis a KATÁ-t, ahol főállású kisadózó tevékenységet jelöltem, illetve a társadalombiztosítási azonosító jelet adtam meg ehhez.

A további lépésekről már csak összegzést csinálok, hiszen ezek már a nyilatkozatok kitöltését, illetve az ellenőrzést foglalják magukba.

28. ábra Nyilatkozat

Forrás: [Webes ügysegéd \(nyilvantarto.hu\)](http://webesugyseged.nyilvantarto.hu)

Itt a nyilatkozatokat érdemes elolvasni, illetve kipipálni az erre kijelölt rubrikákat (25. ábra). Ha ezt megtettük és továbbléptünk, akkor látni fogjuk a megadott adatainkat és választásainkat (26. ábra).

5. Ellenőrzés

29. ábra Ellenőrzés

Forrás: [Webes ügysegéd \(nyilvantarto.hu\)](http://webesugyseged.nyilvantarto.hu)

Érdeemes alaposan átnézni, ellenőrizni, hiszen, ha hibázunk, azzal további feladatok lesznek, és csak késleltetjük a vállalkozásunk indítását.

5. BEJELENTEM, MINT FŐÁLLÁSÚ KISADÓZÓ, HOGY BIZTOSÍTÁSOM EZEN BEJELENTÉssel JÖN LÉTRE.

Nincs kiválás

AZ ÁTALÁNYDÓZÁS VÁLASZTÁSÁVAL KAPCSOLATOS NYILATKOZAT AZ SZJA TV. 50. § (6) BEKEZDÉSE ALAPJÁN

1. EGYÉNI VÁLLALKOZÓI TEVEKENYSÉGEMRE AZ ÁTALÁNYDÓZÁST VÁLASZTOM.

Nincs kiválás

AZ ADÓSZÁM KÖZLÉSE

MÁR RENDELKEZEM ADÓSZÁMMAL.

Nem

ADÓSZÁM

A MUNKAVÉGZÉS JELLEGE

1. MUNKAVÉGZÉS JELLEGE

- Az EGT más tagállamban létesített munkaviszony mellett
- Főfoglalkozásként
- Heti 36 órát elérő munkaviszony mellett
- Heti 36 órát el nem érő munkaviszony mellett
- Nyugdíj mellett
- Nappali tagozaton folytatott tanulmányok mellett
- Társas vállalkozási tagság mellett
- Társas vállalkozási tagság és egyidejűleg heti 36 órát el nem érő munkaviszony mellett

FIGYELEM!

Az egyéni vállalkozó köteles személyesen közreműködni a tevékenység folytatásában, azzal, hogy közreműködőként alkalmazottat foglalkoztathat.

VISSZA BEJELENTÉS MEGTÉTELE

30. ábra Bejelentés megtétele

Forrás: [Webesügység \(nyilvantarto.hu\)](http://Webesügység.hu/nyilvantarto.hu)

Végül a „BEJELENTÉS MEGTÉTELE” gombra kattintva tudjuk elküldeni a nyilatkozatot (27. ábra).

Úgy gondolom, a bemutatott folyamat roppant gyors módja egy egyéni vállalkozás létrehozásának. Az eddig kifejtett gondolatomat helytállónak találok, mégis hozzáteszem, hogy akkor gyors és egyszerű a vállalkozás indítása, ha aki indítja, az tudja, hogy mit miért csinál, tisztában van a kapcsolódó fogalmakkal és azok tartalmával.

3. Összegzés, konklúziók

*„Egy vállalkozás nem képes talpon maradni ma,
ha csak azt ismétli, amit tegnap csinált,
ha nem növekszik, akkor elpusztul, olyan
mint egy élőlény, ha megáll a növekedésben,
akkor haldokolni kezd.”*
/Edgar Lawrence Doctorow/

Dolgozatomban azzal kérdéssel foglalkoztam, hogyan kezdjük bele egy egyéni vállalkozásba, illetve az ezzel kapcsolatos tervezési, indítási, illetve adminisztrációs folyamatokkal.

Dolgozatom első részét egy elméleti alapozással szóló fejezettel kezdtem, amiben egyes kapcsolódó fogalmakat definiáltam. Én úgy gondolom az egyéni vállalkozásról szóló törvény pontosan és érthetően meghatározza a kapcsolódó fogalmakat, a vállalkozóval szembeni főbb elvárásokat.

A második fejezetben a tervezés szakaszát bontogattam, a vállalkozói, illetve személyes kompetenciákat, ahol kitértem a döntésekre is, ezeknek a fontosságára, és kategorizáltam is őket. Ebben a részben jól látható, hogy egy egyéni vállalkozónak rengeteg kompetenciával kell rendelkeznie, én az általam legfontosabbnak tartottakat gyűjtöttem össze. Ezekből levonható az a következtetés is, hogy vállalkozónak nem elég születni, tanulni is kell hozzá.

A tárgyi feltételeket is összegeztem, ezek nagy részét törvény, jogszabály írja elő, illetve egyes tevékenységeknél pontos leírásokat találhatunk az erre vonatkozó törvényben. A két általam bemutatott tevékenységet végző vállalkozás legfontosabb tárgyi feltételeinél látható, hogy tevékenységenként változó a tárgyi feltételeknek a köre és tartalma, és hogy valamilyen tárgyi felszereltség szükséges lesz a tevékenység végzéséhez.

Ezen kívül gyűjtöttem egyéb feltételeket is, amiből az én következtetésem az, hogy sok dologra kell figyelnie minden vállalkozónak a vállalkozás elindításakor. A 21. századi embernek ugyanakkor megkönnyítették a vállalkozás működtetését az online világgal, és az ezzel járó gyorsabb ügyintézésel.

Az adótervezési kérdéseknél röviden írtam az alternatív jövedelemadózási módokról, illetve a járulékokról és a kapcsolódó nyilvántartási kötelezettségről is tettem említést. Úgy vélem, hogy egy egyéni vállalkozónak is szüksége lehet könyvelőre, hiába nem kötelező. Ezt főképpen a vállalkozói személyi jövedelemadó választásakor ajánlható, mert az átalányadó és a KATA egyszerűbb megoldásoknak számítanak.

Egyéb adóknál az általános forgalmi adót és a helyi iparűzési adót említettem. Ezek jellemzőit összesítve erősödött bennem a könyvelő iránti igény. Ha a vállalkozás áfás, az áfa bevallás elkészítése, illetve, ha országhatáron túli üzleti kapcsolata van, akkor az Összesítő nyilatkozat kitöltése szintén további adminisztratív munkát és hozzáértést igényel. Ugyanez mondható el a helyi iparűzési adó bevallásról is.

A következő fejezetem az egyéni létrehozás folyamatát mutattam be elméleti szinten. Itt az egyszerűsége és a gyors ügyintézésre derült fény, hiszen, ha az elméleti alapok megvannak, és tudjuk kezelni a honlapot, akkor fél óra alatt létrehozhatjuk a vállalkozásunkat.

A soron levő pontban az egyéni vállalkozás működtetésének fő előnyeit, illetve hátrányait gyűjtöttem össze. Legfőbb előnyeként én a kedvező adózási lehetőségeket tekintem, hiszen egy jól választott adózási forma a vállalkozás pénzügyi helyzetére nagy hatással lehet. Ezen felül még az egyszerűség van központban, itt a létrehozásra, szüneteltetésre, bizonyos esetekben a könyvelő nélküli megoldási lehetőségekre gondolok. Legnagyobb hátránya, hogy korlátlan felelősséggel rendelkezik a vállalkozó, hiszen a saját pénzével is felel a vállalkozásért. Összegzésképp úgy gondolom ezeken felül, hogy megéri vállalkozást indítani, még az utóbbi hátránnyal, azaz a korlátlan felelősséggel is számolva.

Kitértem az egyéni vállalkozások számának vizsgálatára Magyarországon, illetve kitekintettem az Európai Unióba is. Magyarországon ígéretes számokat láthatunk, hiszen az összes gazdasági forma közül az egyéni vállalkozás évi regisztrációja a legmagasabb. Európai Unió viszonylatban nézve a vállalkozások számát, megállapítható, hogy minden 7. ember egyéni vállalkozó. Ennek oka lehet akár a roppant egyszerű vállalkozás létrehozás, ami az említett három ország példáján is érzékelhető volt.

Dolgozatom második részében empirikus, gyakorlati megközelítésben igyekeztem bemutatni az elméleti részben leírtakat. Ennek keretében egy könyvelési szolgáltatással foglalkozó egyéni vállalkozás létrehozását szemléltettem, illetve a dolgozatom elméleti részénél összeállított személyes kompetencián, a tárgyi, illetve egyéb feltételeken vezettem át röviden.

Kutatásom alapján úgy vélem egy egyéni vállalkozás létrehozásakor a hozzá nem értőknek javasolt egy könyvelő, pénzügyi tanácsadó segítségének az igénybevétele. Az egyszerűbb adózási módok pl. KATA estén valószínűsíthető, hogy egyedül is meg tud felelni a vállalkozó az elvárásoknak, bár itt is némi pénzügyi jártasság szükséges a bevallás kitöltéséhez stb. Ahhoz, hogy egy bonyolultabb adózási mód választásakor a felmerülő kötelezettségeket a vállalkozó teljesíteni tudja, mindenképpen szükséges pénzügyi szaktudás. Ez rámutat a pénzügyi tudományok fontosságára, illetve a pénzügyi kultúra fejlesztésének szükségességére.

Irodalomjegyzék

Szakkönyvek

Sztanó Imre (2019): A számvitel alapjai, SALDO Kiadó, ISBN: 9789633948651

Chikán Attila (2021): Vállalatgazdaságtan, SALDO Kiadó, ISBN: 9789634546269

Dr. Takács András (2015): Vállalatértékelés, Libri Könyvesbolt, ISBN: 9789633947678

Jogszabályok

2009. évi CXV. törvény az egyéni vállalkozóról és az egyéni cégről (Evecvtv.)

2000.évi C. törvény a számvitelről (Számv. tv.)

1993. évi XCIII. törvény a munkavédelemről (Munkavéd. tv.)

21/2012. (IV. 16.) KIM rendelet a statisztikai számjel elemeiről és nomenklatúráiról

2007. évi CXXVII. törvény az általános forgalmi adóról (Áfa tv.)

1990. évi C. törvény a helyi adókról (Helyi adó tv.)

2012. évi CXLVII. törvény a kisadózó vállalkozások tételes adójáról és a kisvállalati adóról (Kata/Kiva)

1995. évi CXVII. törvény a személyi jövedelemadóról (Szja. tv.)

Internetes források

Érettségi tételek, 2022: Vállalkozói tulajdonságok, a vállalkozók feladatai, letöltés helye: <https://eretsegitetelek.com/2020/12/vallalkozoi-tulajdonsagok-a-vallalkozok-feladatai/>, letöltés időpontja: 2022.04.05.

Erdészet kép

<https://forcerakodo.hu/wp-content/uploads/2020/01/Force-rakod%C3%B3g%C3%A9p-erd%C3%A9szet-3.jpg>

letöltés ideje: 2022.04.05 13:44

Könyvelőkép:

<https://konzulgold.hu/wp-content/uploads/2018/10/konyvelo-iroda-szolnok-konyveles-1.jpg>

letöltés ideje: 2022.04.05 13:45

KönyvelésNet, 2022: Egyéni vállalkozás indítás Magyarországon, letöltés helye: [Egyéni vállalkozás SZJA fizetési kötelezettsége \(konyvelo.net\)](https://konyvelo.net/egyeni-vallalkozas-szja-fizetesi-kotelezettsége/), letöltés ideje: 2022.04.10.

Kormányablak, 2022: Az egyéni vállalkozók hatósági ellenőrzése, letöltés helye:

<https://kormanyablak.hu/hu/feladatok/60/OKMIR00078>, letöltés ideje: 2022.04.10.

Targetr, 2022: Egyéni vállalkozás indítása 2022: Lépésről-lépésre (egyszerűen) letöltés helye: [Egyéni vállalkozás indítása 2022: Lépésről-lépésre \(egyszerűen\) \(targeter.hu\)](https://targeter.hu) ,letöltés ideje: 2022.04.10.

KSH, 2022: Vállalkozásdemográfia (Működő vállalkozások száma) gazdálkodási forma szerint – SBS módszertan, letöltés helye: https://www.ksh.hu/stadat_files/gsz/hu/gsz0008.html, letöltés időpontja: 2022.05.03.

V Pont, 2022: Egyéni vállalkozás alapítás - előnyök és hátrányok, letöltés helye: <https://www.vpont.hu/szakertoi-jeleentesek/2011-09-14/egyeni-vallalkozas-alapitas-elonyok-es-hatran yok.html> , letöltés ideje: 2022.05.03.

KSH, 2021: Vállalkozásdemográfia (Működő vállalkozások száma) gazdálkodási forma szerint – SBS módszertan, letöltés helye: https://www.ksh.hu/stadat_files/gsz/hu/gsz0008.html , letöltés ideje: 2022.05.04.

Europa, 2021: Vállalkozásindítás, letöltés helye: https://europa.eu/youreurope/business/running-business/start-ups/starting-business/index_hu.htm, letöltés időpontja: 2022.04.28.

Statista, 2022: Number of self-employed people in the EU 2011-2020, letöltés helye: <https://www.statista.com/statistics/946989/self-employed-persons-in-eu/> ,letöltés ideje:2022.04.28.

14.ábra: letöltés helye: <https://www.nyilvantarto.hu/ugyseged/> ,letöltés ideje: 2022.05.10.

15.ábra: letöltés helye: <https://www.nyilvantarto.hu/ugyseged/> , letöltés ideje:2022.05.10.

16.ábra:letöltés helye :

<https://www.nyilvantarto.hu/ugyseged/EgyeniVallalkozasKerelemInditasa.xhtml;jsessionid=9vcxu0eoBv1QW6tvUve6wSzq6piMMjYCAjU20gVn.ekop1a1appsrv2>, letöltés ideje: 2022.05.10.

17.ábra:letöltés helye: https://kau.gov.hu/proxy/saml/authservice?x=ID_613a7791-eed7-44b5-8712-2c362d9fa24c, letöltés ideje: 2022.05.10.

18.ábra: letöltés helye: https://idp.gov.hu/idp/saml/authnrequest?x=ID_71273242-94ef-4557-9524-ff599b79083c , letöltés ideje: 2022.05.10.

19.ábra: letöltés helye:

<https://www.nyilvantarto.hu/ugyseged/EgyeniVallalkozasKerelemInditasa.xhtml> , letöltés ideje: 2022.05.10.

20.ábra: letöltés helye:

<https://www.nyilvantarto.hu/ugyseged/EgyeniVallalkozassalKapcsolatosUgyInditasa.xhtml>, letöltés ideje: 2022.05.10.

21.ábra: letöltés helye:

<https://www.nyilvantarto.hu/ugyseged/EgyeniVallalkozoiTevekenysegMegkezesenekBejelentese.xhtml?kerelemAzonosito=EVB-10870607&kerelemId=03aa6eab-49bf-4408-9fc3-9f5b73c112aa> letöltés ideje: 2022.05.10.

22.ábra: letöltés helye:

<https://www.nyilvantarto.hu/ugyseged/EgyeniVallalkozoiTevekenysegMegkezesenekBejelentese.xhtml?kerelemId=03aa6eab-49bf-4408-9fc3-9f5b73c112aa&kerelemAzonosito=EVB-10870607> , letöltés ideje: 2022.05.10.

23.ábra: letöltés helye:

<https://www.nyilvantarto.hu/ugyseged/EgyeniVallalkozoiTevekenysegMegkezesenekBejelentese.xhtml?kerelemId=03aa6eab-49bf-4408-9fc3-9f5b73c112aa&kerelemAzonosito=EVB-10870607> , letöltés ideje: 2022.05.10.

24.ábra: letöltés helye:

<https://www.nyilvantarto.hu/ugyseged/EgyeniVallalkozoiTevekenysegMegkezesenekBejelentese.xhtml?kerelemId=03aa6eab-49bf-4408-9fc3-9f5b73c112aa&kerelemAzonosito=EVB-10870607> , letöltés ideje: 2022.05.10.

25.ábra: letöltés helye:

<https://www.nyilvantarto.hu/ugyseged/EgyeniVallalkozoiTevekenysegMegkezesenekBejelentese.xhtml?kerelemId=03aa6eab-49bf-4408-9fc3-9f5b73c112aa&kerelemAzonosito=EVB-10870607> , letöltés ideje: 2022.05.10.

26.ábra: letöltés helye:

<https://www.nyilvantarto.hu/ugyseged/EgyeniVallalkozoiTevekenysegMegkezesenekBejelentese.xhtml?kerelemId=03aa6eab-49bf-4408-9fc3-9f5b73c112aa&kerelemAzonosito=EVB-10870607> , letöltés ideje: 2022.05.10.

27.ábra: letöltés helye:

<https://www.nyilvantarto.hu/ugyseged/EgyeniVallalkozoiTevekenysegMegkezesenekBejelentese.xhtml?kerelemId=03aa6eab-49bf-4408-9fc3-9f5b73c112aa&kerelemAzonosito=EVB-10870607> , letöltés ideje: 2022.05.10.

Ábrajegyzék

1. ábra Egyéni vállalkozás és egyéni cég közötti különbség.....	4
2. ábra Vállalkozói kompetenciák	7
3. ábra Az erdészeti tevékenység főbb eszközigénye.....	9
4. ábra Statisztikai számjel felépítése.....	10
5. ábra Egyéni vállalkozó alternatív adózási módjai	12
6. ábra Az Áfa jellemzői	15
7. ábra Egyéni vállalkozás létrehozásának folyamata	18
8. ábra Az egyéni vállalkozás előnyei és hátrányai.....	19
9. ábra Társasági formák jellemzői	20
10. ábra Regisztrált egyéni vállalkozások száma Magyarországon, 2017-2020 (db)	21
11. ábra Regisztrált, megszűnt egyéni vállalkozások száma, 2017-2020 (db).....	22
12. ábra Vállalkozói kompetenciák hozzárendelése az esetpéldához	25
13. ábra A könyvelő iroda legfontosabb tárgyi feltételei	26
14. ábra Webes Ügysegéd nyitóoldal	27
15. ábra Egyéni vállalkozás fül	28
16. ábra Belépést megelőző oldal.....	29
17. ábra Ügyfélkapu nyitóoldal	29
18. ábra Ügyfélkapun keresztül történő bejelentkezés	30
19. ábra Egyéni vállalkozás létrehozásának megkezdése	30
20. ábra Bejelentés megkezdése	31
21. ábra Személyes adatok megadása.....	31
22. ábra Székhelyadatok megadása	32
23. ábra Főtevékenység kiválasztása.....	33
24. ábra Adózási adatok kiválasztása	34
25. ábra Nyilatkozat	35
26. ábra Ellenőrzés	35
27. ábra Bejelentés megtétele.....	36

PANNON EGYETEM
GAZDÁLKODÁSI KAR ZALAEGERSZEG

SZERZŐI ÖSSZEFOGLALÁS

A dolgozat címe: Hogyan kezdjünk egyéni vállalkozásba? A vállalkozás tervezésével, indításával, adminisztrációjával kapcsolatos teendők	
Hallgató neve: Kovács Viktória	NEPTUN kód: QR3R7N
Képzési szint: felsőoktatási szakképzés	
Szak: Pénzügy és számvitel	Szakirány: Vállalkozási
Témavezető neve: Dr. Antal Anita PhD	Beosztása: főiskolai docens
Tanszék: Pénzügy és Gazdálkodás	

Dolgozatom legfőbb kérdése, ahogy a cím is mutatja, hogyan kezdjünk bele egyéni vállalkozásba, ezért kutatásom célja az ehhez kapcsolódó tervezési, szervezési és adminisztrációs folyamatok bemutatása. Először megalapoztam dolgozatomat elméleti szinten definíciókkal, mit is jelent egy egyéni vállalkozás, illetve a kapcsolódó törvény szerinti elvárások bemutatására is figyelmet fordítottam. Kitértem az általam legfontosabbnak tartott személyes vállalkozói kompetenciákra, kategorizáltam az egyén által a vállalkozásra gyakorolt pénzügyi döntések típusait. Rávilágítottam, hogy egy vállalkozónak milyen sokféle, illetve sokszínű tulajdonsággal kell rendelkeznie. Tárgyi, illetve egyéb feltételeket is összegeztem, ami alapján jól látható, hogy a vállalkozás tárgyi feltételei tevékenységként eltérő tartalommal bírnak. Adótervezési kérdésekre is hangsúlyt fektettem elméleti szinten. Kifejtettem a 3 alternatív jövedelemadózási módszert, a járulékokról is írtam, ezen felül a kapcsolódó nyilvántartási kötelezettségek témáját is érintettem. Az egyéb adók közül az általános forgalmi adót és a helyi iparüzési adó lényegi szabályairól írtam. Ennek a fejezetnek a végére érve jól látható, hogy egy vállalkozónak mekkora szüksége lehet egy könyvelőre, hiszen pénzügyi tudás vagy kapcsolódó képzés nélkül hozhatunk rossz adózási döntéseket, ezen felül hiába könnyítette meg az online weboldal a vállalkozás létrehozását, abban is nagy segítségünkre tud lenni egy könyvelő. Ezek után az egyéni vállalkozás létrehozásának folyamatát mutattam be

elméleti szinten 5 lépésben, majd a vállalkozás előnyeit és hátrányait tettem mérlegre. Soron következő ponton vizsgáltam statisztikai adatok magyarországi és európai tekintetben is, és következtettem ebből arra, mennyire népszerű ez a gazdálkodási forma.

A dolgozatom második részében gyakorlati szinten mutattam be egy pénzügyi, számviteli tevékenységű vállalkozás indítását logikusan felépítve az elméleti szinten kifejtett pontokon haladva, tehát a kapcsolódó legfőbb kompetenciákat, a tárgyi és az egyéb feltételeket bemutatva, majd a vállalkozás elindítását is szemléltettem gyakorlati szinten a webes ügysegéd használatával. Összeségében én úgy gondolom ennek a gazdasági formának a népszerűsége az egyszerűségében, illetve az alacsony költségekben rejlik, fontosabb negatív aspektusa viszont a korlátlan felelősség.

Kutatásom alapján úgy vélem egy egyéni vállalkozás létrehozásakor a hozzá nem értőknek javasolt egy könyvelő, pénzügyi tanácsadó segítségének az igénybevétele. Az egyszerűbb adózási módok pl. KATA estén valószínűsíthető, hogy egyedül is meg tud felelni a vállalkozó az elvárásoknak, bár itt is némi pénzügyi jártasság szükséges a bevallás kitöltéséhez stb. Ahhoz, hogy egy bonyolultabb adózási mód választásakor a felmerülő kötelezettségeket a vállalkozó teljesíteni tudja, mindenképpen szükséges pénzügyi szaktudás. Ez rámutat a pénzügyi tudományok fontosságára, illetve a pénzügyi kultúra fejlesztésének szükségességére.